SUCCULENTA

ISSN 0039-4467 - AUGUSTUS 2015
NUMMER 4 - JAARGANG 94

REDACTIONEEL

INTEELT

Rob Bregman

Iedereen weet wat het betekent, iedereen kent de flauwe grappen over afwijkingen bij mensen in geïsoleerde gemeenschappen, maar het verschijnsel inteelt komt ook bij onze planten voor. Niemand staat daar bij stil omdat het moeilijk is om bv. een afwijkende bedoorning, slechte groei, vroegtijdig afsterven, gevoeligheid voor allerlei ziekten, e.d. aan inteelt toe te schrijven. Meestal geven we onszelf de schuld: te veel water gegeven, planten laten verbranden of geen ongedierte bestreden. Maar de ware reden zou best wel eens inteelt kunnen zijn: zwakke planten die zwak zijn, niet omdat wij een fout hebben gemaakt maar omdat ze genetisch niet goed in elkaar zitten.

Ik schrijf er nu over omdat ik op het idee werd gebracht door - wat ik maar even zal noemen - 'de bollenvelden van Ubink', de gigantische aantallen geënte gymnocalyciums in allerlei kleuren, die we begin juni tijdens de open dag weer konden bewonderen. Allemaal identieke planten, dus een genetische diversiteit van nul. Nu zijn die planten natuurlijk allemaal van stek opgekweekt, via vegetatieve vermeerdering dus, maar ook bij vermeerdering uit zaad kunnen genetisch vrijwel identieke planten ontstaan. Dat hangt af van de planten die als ouders worden gebruikt.

Eerst even enige toelichting. Inteelt kan een rol spelen bij de vitaliteit van een populatie planten als de genetische verschillen tussen de planten klein zijn. Dat maakt de planten kwetsbaar voor allerlei veranderingen in het milieu ter plaatse. De mate van genetische variatie in een populatie is meestal recht-evenredig met het aantal planten: hoe groter de populatie, hoe hoger de genetische diversiteit, hoe hoger de vitaliteit. Iedereen die wel eens een cactuspopulatie in de natuur heeft gezien, zal het zijn opgevallen dat de planten in veel kenmerken verschillen. Dat is dus het gevolg van genetische diversiteit.

Wanneer er nu bijvoorbeeld twee planten uit de natuur worden gehaald, uit dezelfde populatie, en we bestuiven die planten met elkaar, dan kan het zijn dat de zaailingen in hoge mate genetisch identiek zijn. Kan zijn, zeg ik met nadruk, want het hoeft niet. Dat weten we namelijk niet omdat we niet eerst het DNA van beide ouders hebben onderzocht. Maar als beide ouders wel in hoge mate genetisch identiek blijken te zijn, kunnen er bij de volgende generatie allerlei afwijkingen de kop op steken.

Nu zult u zeggen: en de zelfbestuivers dan? Die zijn per definitie genetisch identiek. Ja, maar dat klopt voor een deel. De meeste zelfbestuivende planten zijn toch voor een klein deel kruisbestuivers. Op die manier kunnen zulke planten toch de genetische diversiteit in de populatie verhogen.

Wat is nu de les die wij liefhebbers hieruit kunnen leren? Als je zaden wilt oogsten om daaruit gezonde planten te kweken, bestuif dan zo veel mogelijk planten (van dezelfde soort uiteraard!) met elkaar. Hoe meer planten, hoe beter.

Als er behoefte is om meer over dit onderwerp te weten te komen, zal ik in een volgend artikel hier wat dieper op ingaan.

THELOCACTUS MACDOWELLII:
DE FIJNE-EGELBORSTCACTUS

Theo Heijnsdijk

Van egelborstcactussen (Echinomastus) bestaat een zestal soorten, kleine kogelvormige, of kort cylindrische, sterk bedoornde plantjes, met lage ribben. Ze stammen alle uit het noorden van Mexico.

Een keurige soort is de Fijne-Egelborstcactus (Echinomastus Macdowellii), welke vrijstaande kogels ontwikkelt van omstreeks 7 cm hoogte en 12 cm doorsnede. De plantjes zijn overdekt met een dicht kleed van over elkander liggende doorns, die aan bleekgroene, knobbelig verdeelde ribben – 20 tot 25 in getal – ontspringen. Randdoorns zijn er 15 tot 20; ze zijn wit en spreidend tot bijkans 2 cm lang; de 3 of 4 middendoorns zijn donker gekleurd en wel tot 5 cm lang. De 4 cm lange bloemen zijn rose van kleur.

Tot zover de tekst van A.J. van Laren in het Verkade album 'Cactussen' uit 1931. Zie de afbeelding.

Thelocactus macdowellii (afb. 1) is genoemd naar de ontdekker van de soort, de in Mexico-stad gevestigde kweker van cactussen en orchideeën José Alberto McDowell. De naam is gegeven door de Franse kweker Pierre Rebut die een zending uit Mexico ontvangen had. Wanneer precies McDowell de plant vond heb ik niet kunnen achterhalen maar in 1894 adverteerde hij al in Amerikaanse liefhebbersbladen met aanbiedingen van de plant. De beschrijving als *Echinocactus Mc. Dowellii* volgde in september 1894 in het Duitse 'Monatsschrift für Kakteenkunde'. De auteur van het artikel was Leopold Quehl, een van de oprichters van de Duitse cactusvereniging. Vandaar de aanduiding "Rebut ex Quehl" die steeds achter de naam vermeld wordt. Erg naamvast was Quehl niet, want in een artikel in hetzelfde nummer over een bezoek aan de firma Haage noemt hij de soort eerst *Mac. Dowellii* en verderop *Mc. Dowellii*. Kennelijk was dit reden voor Karl Schumann (in die tijd de voorzitter van de Duitse cactusvereniging) om in zijn 'Gesamtbeschreibung der Kakteen' voor "Mac" in plaats van "Mc" uit de originele beschrijving te kiezen.

Blijkbaar had McDowell door de vondst de smaak te pakken gekregen want in juli 1896 verscheen in het bovengenoemde Duitse maandblad onder de kop "Hoe ik *Echinocactus Trollietii* ondekte" een uit het Spaans vertaald artikel dat begon met de volgende volzin:

"Het is nog niet zo lang geleden dat ik de door mij ontdekte *Echinocactus Mc. Dowellii* in de handel kon brengen, en tevreden met de erkenning door de cactusvrienden besloot ik om nog meer nieuwigheden op te sporen, een werk dat niet alleen grote kosten maar ook talloze gevaren met zich meebrengt en veel doorzettingsvermogen vereist als je niet alleen de reeds bekende plaatsen bezoekt."

(Waarschijnlijk heeft u nog nooit van *Echinocactus trollietii* gehoord. Al in december 1895, dus ruim een half jaar voor bovengenoemde publicatie,

Afb. 1: Thelocactus macdowellii in bloei

verscheen in hetzelfde maandblad een artikel van Karl Schumann waarin hij aangaf dat de soort identiek is aan de eerder beschreven *Echinocactus unguispinus* en de naam *E. Trollietii* dus ongeldig is. De gangbare naam is tegenwoordig *Echinomastus unguispinus*.)

Britton & Rose brachten *Echinocactus Mc. Dowellii* in hun standaardwerk 'The Cactaceae', deel 3 (1922) onder in het door hen opgerichte geslacht *Echinomastus*. Zij namen de 'correctie' van Schumann over. Met de nieuwere regels voor de schrijfwijze was het inmiddels geëvolueerd tot "macdowellii".

De geslachtsnaam *Echinomastus* is samengesteld uit het Griekse 'echinus' (vaak vertaald als 'egel' maar eigenlijk 'zee-egel') en het eveneens Griekse 'mastos' of 'mastus' dat (vrouwen)borst betekent en dat heeft dan betrekking op de vorm van de tuberkels van de plant. Hiermee is de merkwaardige naam 'egelborstcactus' in het Verkade-album dus ook verklaard. Kenmerken van het geslacht *Echinomastus* zijn onder andere dat de min of meer spiraalsgewijs lopende ribben opgelost zijn in tuberkels, dat de bloemen uit de areolen ontstaan en dat het vruchtbeginsel en de vruchten geschubd maar onbedoornd zijn (zie afb. 2). De zaden zijn fijn gebobbeld en hebben een verzonken ventraal hilum (in gewone taal: de navel aan de buikzijde). De indeling bij *Echinomastus* was op zijn minst wat voorbarig want Britton & Rose geven aan dat ze "bij ons" (in de Verenigde Staten) de plant nog nooit in bloei gekregen hadden en dat de vrucht "naar horen zeggen" geschubd is. Zaden hadden ze waarschijnlijk ook nog nooit gezien.

Toch duurde het tot 1969 voordat

Charles Glass korte metten maakte met deze indeling. Het hilum zit duidelijk aan het uiteinde van de zaden (basaal) om maar een punt te noemen (zie afb. 3). De zaden zijn circa 2 x 1,4 mm; overigens is de plant niet zelffertiel dus voor de zaadwinning zijn minimaal 2 planten nodig. Volgens Glass is het duidelijk een thelocactus. Voorts betoogde hij dat er geen reden was om van de oorspronkelijke soortnaam af te wijken. Dus het werd *Thelocactus mcdowellii*. Overigens had Frič ook zijn bedenkingen gehad over de geslachtsnaam. Hij voegde in 1935 de geslachten *Thelocactus* en *Echinomastus* samen tot het geslacht "*Thelomastus*" (vertaald: tepelborst). Volgens de nomenclatuurregels kan dat echter niet. Twee geslachten kunnen alleen onder de oudste naam van die twee verenigd worden.

In 1975 vond een zekere H.E. Moore dat de plant in het geslacht *Neolloydia* thuishoort en voegde de "a" van "mac" weer toe. Glass weer, nu samen met Foster, maakte er in 1977 *Thelocactus conothelos* var. *mcdowellii* van. Die nieuwe combinatie heeft geen navolging gevonden.

Voor de volledigheid meld ik ook nog dat in het jaar 2000 de Tsjechen Halda & Sladkovsky de beschrijving publiceerden van een *Thelocactus conothelos* ssp. *macdowelli* (met één i) var. *sniceri*. Deze zou bruine doorns hebben en kleiner zijn dan *T. macdowellii* en zodenvormend.

T. macdowellii heeft een zeer

Van boven naar beneden:

Afb.2: Vruchten van Thelocactus macdowellii foto Wim Alsemgeest

Afb. 3: Zaden van Thelocactus macdowellii (in werkelijkheid circa 2 mm lang)

Afb. 4: Close-up van de echeveria, mogelijk Echeveria strictiflora, van afb. 5 (foto Wim Alsemgeest)

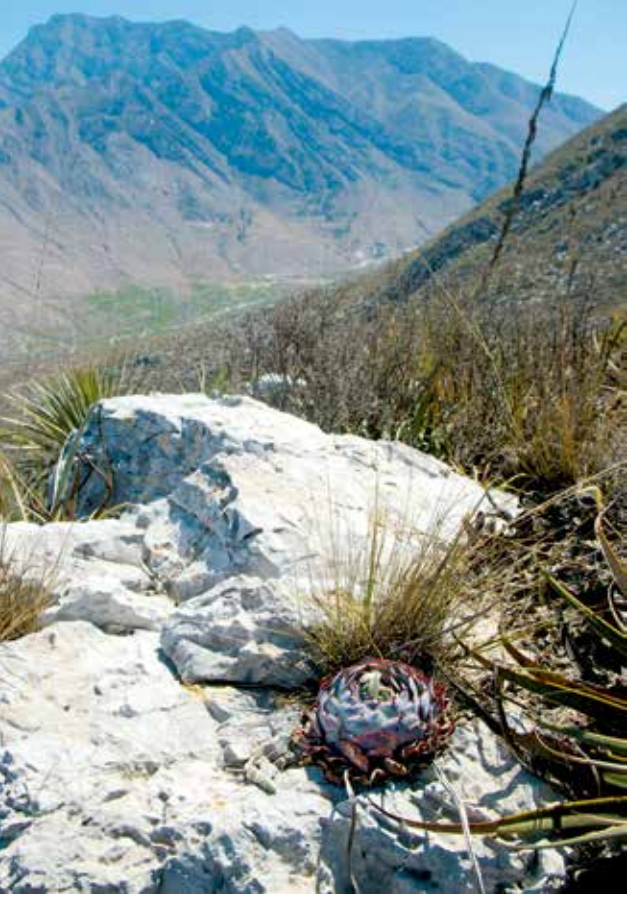

Afb. 5: Een grote echeveria in de omgeving van Thelocactus macdowellii
foto Wim Alsemgeest

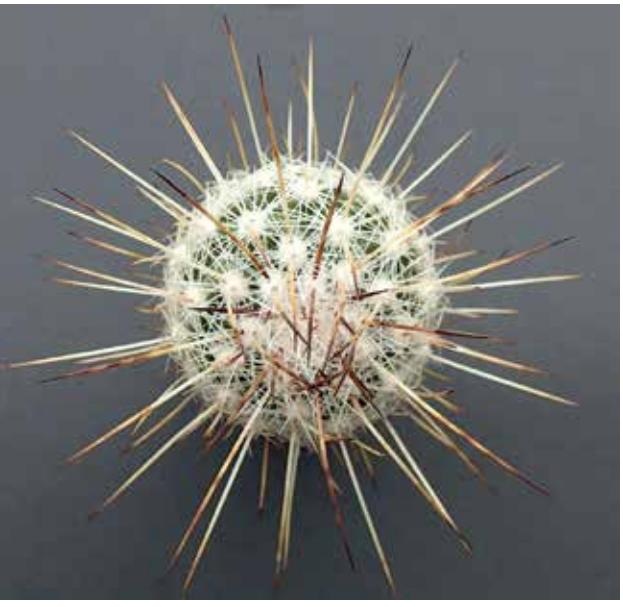

Afb.6: Bovenaanzicht van een zaailing van Thelocactus conothelos var. argenteus (diameter lichaam 4 cm)

beperkt groeigebied in het grensgebied van de Mexicaanse deelstaten Coahuila en Nuevo León. Een bekende groeiplaats ligt tussen de plaatsen Saltillo en Monterrey. Daar groeit hij op hoogtes van ongeveer 1300 tot 1600 meter in kalkhoudende grond. De voorpagina toont een foto die Wim Alsemgeest in deze omgeving maakte op een hoogte van ongeveer 1400 meter. In de directe nabijheid groeiden onder andere *Mammillaria plumosa, Epithelantha micromeris* en een mooie echeveria, mogelijk *Echeveria strictiflora* (afb. 4 en 5).

T. macdowellii lijkt heel veel op *T. conothelos* var. *argenteus*. Deze groeit langs bergkammen tussen 1700 en 2100 meter in de volle zon in de deelstaat Nuevo León ongeveer 10 km ten westen van La Ascension (en ook verder naar het zuiden, richting Sandia La Victoria). De verschillen zitten onder andere in het ontbreken bij *T. macdowellii* van nectarkliertjes bij de areolen en in de bloembouw en de zaden. Verder zijn er afwijkingen in de bedoorning. Bij *T. conothelos* var. *argenteus* zijn de 20 tot 25 randdoorns 'glasachtig zilverkleurig' maar hebben de 4 tot 6 middendoorns een bruinzwarte punt (afb. 6).

T. macdowellii heeft, zoals in het Verkade-album al vermeld, 15 – 20 witte randdoorns en 2 tot 4, veelal donkerder gekleurde middendoorns. De plant uit afbeelding 1 kocht ik in 2004 samen met exact nog zo'n plant op de toenmalige cactusmarkt in Oss. De verkoper was Chel Jamin. Het etiket vermeldde het nummer V02. Misschien staat het voor de zaadleverancier, ik heb het niet kunnen achterhalen. De middendoorns zijn bij deze twee oudere planten inderdaad donker getint (zie afb. 7, dezelfde plant als in afb. 1). In afb. 8 zien we een nakomeling van de 2 planten van Jamin. Hier zijn wel alle doorns spierwit.

In de "Red List" van de IUCN (International Union for the Conservation of Nature) heeft *T. macdowellii* de status ''near threatened', zeg maar 'op het

randje van bedreigd'. Deze status is gebaseerd op het relatief kleine groeigebied en op het feit dat niet bekend is of het aantal exemplaren aan het dalen is of niet. Nader onderzoek kan tot gevolg hebben dat de status opgehoogd wordt tot 'vulnerable' (kwetsbaar) of 'endangered' (bedreigd).

T. macdowellii is beslist geen moeilijke plant in de cultuur. Oppassen voor te veel water is het belangrijkste. Volle zon is nodig om de plant compact te houden. Waarschijnlijk is de soort, mits droog gehouden, zelfs winterhard. Zaailingen groeien voorspoedig op.

Literatuur:

Britton, L.N.& Rose, J.N. (1922). The Cactaceae vol. 3: 151.

Glass, C. (1969). Cactáceas Mexicanas Poco Conocidas II, Cactaceas y Suculentas Mexicanas 14 (1): 4.

Glass & Foster (1977). Cactus and Succulent Journal (US) 49: 220.

Halda, J.J. & Sladkowský, J. (2000). Thelocactus conothelos subsp. macdowelli var. sniceri, Acta Musei. Richnoviensis, Sect. natur. 7: 38.

Mc. Dowell, J.A. (1896). Wie ich den Echinocactus Trollietii entdeckte, Monatsschrift für Kakteenkunde 6 (7): 100.

Moore, H.E. (1975). Baileya 19: 166.

Laren, A,J. van (1931). Cactussen, Verkade's fabrieken N.V.

Schelle, E. (1907). Handbuch der Kakteenkultur, Ulmer Verlag, Stuttgart 199: fig. 131.

Schumann, K. (1895). Echinocactus Trollietii: Monatsschrift für Kakteenkunde 5 (12): 184.

Schumann, K. (1899). Gesamtbeschreibung der Kakteen: 441, Neumann Verlag.

Quehl, von.(1894). Echinocactus Mc. Dowellii, Monatsschrift für Kakteenkunde 4 (9): 133-134.

Quehl, L. (1894). Ein Besuch in Erfurt, Monatsschrift für Kakteenkunde 4 (9): 144.

Afb. 7: Bovenaanzicht van een oudere plant van Thelocactus macdowellii (diameter lichaam 7 cm)

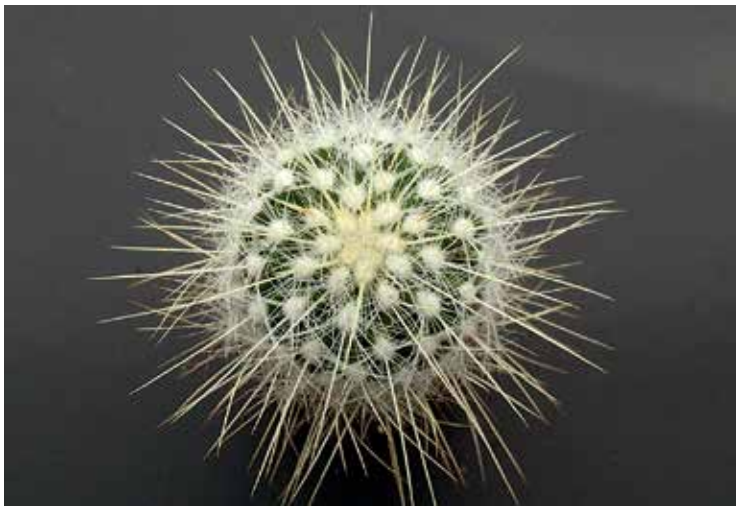

Afb. 8: Bovenaanzicht van een nakomeling van 2 planten als in afb.7. Diameter lichaam 5 cm

Maasdijk 11
6629 KD Appeltern
Thd@roc.a12.nl

VOOR HET VOETLICHT

Bertus Spee

Coryphantha vivipara subsp. deserti

Na vele naamwisselingen heten deze planten thans *Escobaria deserti*. Het groeigebied ligt in het zuidwesten van de USA, waar, zoals de naam al aangeeft, deze planten in een woestijnachtig gebied voorkomen. We planten ze in cultuur dus in een mineraalrijk en goed doorlatend substraat. Tijdens de groei geven we matig water.

Vermeerderen kan door te zaaien. Ze spruiten zelden en groeien goed op eigen wortel. Na 4-5 jaar verschijnen in het voorjaar de gele bloemen.

Een zonnige en luchtige plaats is aan te bevelen. Tijdens de winterrust houden we ze droog, ze kunnen dan een minimumtemperatuur tot 0 °C verdragen.

Ferocactus pottsii

Deze mooie planten groeien diep in de Barranca del Cobre, Chihuahua, Mexico. Ze groeien hier o.a. bij Batopilas op een hoogte van 750 meter. Dit is een vrij warm gebied waar het nooit vriest, derhalve houden we ze in cultuur 's winters boven de 10 °C om kouvlekken te voorkomen.

Vermeerderen kan uitsluitend door zaaien, het zaad is relatief klein. Op eigen wortel kunnen ze na 10 jaar bloeien. Ze kunnen tot wel 1 meter hoog worden.

We planten ze in een doorlatend mineraalrijk grondmengsel en geven met tussenpozen flink water. Ze zijn nauw verwant aan de wat dichter bedoornde *Ferocactus alamosanus*.

Neoporteria senilis

Het groeigebied van deze planten vinden we in de Rio Elqui vallei in Chili op een hoogte van ruim 1500 meter. Dit is een vrij droog gebied, waar ze diep in de steenachtige grond verzonken voorkomen. In cultuur worden ze wat meer langgerekt.

Ze groeien goed op eigen wortel in een zanderig, mineraalrijk substraat en houden van een matige watergift. Deze planten spruiten niet dus vermeerderen kan alleen uit zaad. De opvallende bloemen verschijnen al vroeg in april. Deze soort werd vroeger ook wel onder de naam *Neoporteria nidus* aangeboden.

Tijdens de winterrust houden we ze droog; ze verdragen een minimumtemperatuur van 5 °C.

Tephrocactus alexanderi

In het noordwesten van Argentinië, op de flanken van het Andesgebergte vinden we de groeiplaatsen van deze bijzondere planten, in een zeer droog en rotsachtig gebied tot op wel 2800 meter. De afgebeelde plant is in 1997 gezaaid. Het zijn erg langzame groeiers.

Het kan lang duren eer de harde zaden kiemen, soms zelfs jaren. Ze zijn niet moeilijk op eigen wortel. We planten ze in een zanderig doorlatend substraat. In maart kunnen we al beginnen met water geven en laten de potkluit steeds opdrogen. Verder plaatsen we ze op een zo zonnig mogelijke en luchtige plaats hoog in de kas.

In de winter houden we ze droog, een minimumtemperatuur van 0 °C is dan geen probleem.

Vermeerderen kan ook door stekken; afgenomen leden wortelen redelijk goed op vochtig grof zand. Enten is ook mogelijk op bv. *Opuntia fragilis*.

Diepeneestraat 4
4454 BJ Borssele

EEN SPECIAAL PLEKJE (12)

André van Zuijlen

Een vervolg op het "Een speciaal plekje 11" van 2012 in de Verenigde Staten, met een bezoek aan een indrukwekkend park, het Anza Borrego Desert State Park. Een park waar ik, volkomen ten onrechte, nog niet eerder was geweest. En een park met een heel interessante geschiedenis over een van zijn naamgevers. Toen we in 2012 weer het Joshua Tree NP op het programma hadden staan, moest het bezoek er dan eindelijk eens van komen.

Het park heeft nog een vrij jonge geschiedenis. De in 1927 opgerichte Californian State Park Commission ontwierp in 1928 de eerste plannen voor een State Park hier. In 1939 werd land ten noorden van de highway 78 in een park ondergebracht en in 1941 werd ook federaal land ten zuiden van de 78 toegevoegd. In 1949 werd de bouw van de Palm Canyon Campground afgerond en ten slotte werden in 1957 het Borrego State Park en het Anza Desert State Park samen ondergebracht in het huidige Anza Borrego Desert State Park.

Kaartje uit de Rand McNally Road Atlas

Met ons vaste gezelschap – Aad Vijverberg, Tonnie de Rijke, Henk Viscaal en ikzelf – kwamen we vanaf Yuma via de Interstate 8 en namen de afslag naar de S2 bij Ocotillo, om daar Anza Borrego vanuit het zuiden binnen te rijden. Maar voordat we dat deden hadden we al een stop gemaakt om prachtige exemplaren van *Ferocactus cylindraceus* (afb.1) te bekijken en te fotograferen. In de USA komt deze zuilvormige, tot 3 m hoge soort veel voor in zowel Arizona als in Californië en is daar behoorlijk variabel. Dat is dan ook de reden dat er diverse namen in omloop zijn, zoals bijvoorbeeld *F. acanthodes*, een naam die hardnekkig in gebruik blijft. Verder worden

de subsp. *eastwoodii* (gele, rechte doorns) en subsp. *lecontei* (slanker en zonder gedraaide bedoorning) beschreven. Vooral de laatste is slecht te onderscheiden van subsp. *cylindraceus*. Tijdens eerdere reizen heb ik vaak deze ferocactus gezien in allerlei groottes en kleuren maar nog niet de planten die we hier bij Ocotillo aantroffen. In de regel groeit deze soort solitair en vertakt slechts zelden. Maar hier stonden fraaie, meerkoppige planten, met een hoogte tot ca. 1 meter. Daar kun je als cactusliefhebber natuurlijk niet zomaar aan voorbijrijden.

Dus reden we op 22 oktober 2012, iets later dan verwacht, het Anza Borrego (afb. 2) binnen, iets zuidelijker dan de plek waar 237 jaar geleden kapitein Juan Bautista De Anza dat ook deed. De Anza trok twee keer door deze streek en wel in maart 1774 en in de winter van 1775. Hij zocht een route over land van Sonora in Mexico naar Monterrey in Californië. Dit omdat de tocht over zee naar het noorden moeilijk en gevaarlijk was en schepen regelmatig vergingen op de rotsige kust. De eerste tocht ging van Tacubaya in noord Sonora via Yuma naar wat nu Californië in de USA is. De tweede tocht was als begeleider voor 30 families met 10 soldaten (veteranen), 695 paarden en muilezels en 335 koeien. De bedoeling was om een nederzetting te vestigen in de in 1769 ontdekte San Francisco Bay waar de Mission San Gabriel was gesticht (nu midden in Los Angeles). Het eerste deel van de route liep deels door waar nu Tucson ligt. Ze vertrokken op 29 september 1775 vanaf Horcasitas ten zuiden van Nogales en arriveerden 5½ maand later op 10 maart 1776 in Alta California aan de baai, waar nu Los Angeles ligt. Omdat katholieke expansie een van de doelen was, reisde er ook een geestelijke met de groep mee, padre Pedro Font. Evenals De Anza zelf maakte deze

Afb. 1: Zevenkoppig exemplaar van Ferocactus cylindraceus bij Ocotillo

Afb. 2: De ingang van het Anza Borrego Desert SP met op de achtergrond de Coyote Mountains

padre een gedetailleerd verslag van deze tocht, waardoor er vandaag nog zoveel over bekend is.

Al heel snel nadat we de ingang van het park waren gepasseerd werd de eerste stop gemaakt, simpelweg om van het landschap te genieten en de planten nader te bekijken die al vanaf de weg duidelijk te zien waren. Hoe mooi het landschap hier is toont de panoramafoto op de volgende pagina van de Carrizo Badlands in het zuiden van het park (afb. 3).

Het landschap is hier bezaaid met

Afb. 3:Carriz

cactussen, waaronder diverse soorten cylindropuntia, met als bekendste *Cylindropuntia bigelowii*, de beroemde of beruchte teddybeercactus. Ook treffen we natuurlijk weer vele planten aan van *F. cylindraceus*, waarvan de grootste bijna twee meter is. Hoewel we hier slechts 20 tot 25 km van de vorige stopplaats waren verwijderd, was het uiterlijk van deze ferocactussen compleet anders. Hier zijn wel de meeste planten solitair, maar er zijn ook vertakte exemplaren bij. Echter, in tegenstelling tot die op de vorige plek, begint de vertakking niet vanaf de basis, maar een stukje hoger op de planten. Afbeelding 9 laat duidelijk zien dat deze "vertakking" ook hoger op de plant doorgaat.

Het zijn niet alleen cactussen die hier groeien, maar ook andere succulenten, zoals de ocotillo, *Fouquieria splendens*. Verder vallen de mooie blauw berijpte planten van *Agave desertii* op, die hier wel een diameter van 1½ meter bereiken.

Een andere cactus die we hier veelvuldig aantreffen is *Echinocereus engelmannii*, die in de USA voorkomt in Californië, Arizona en Utah. Evenals *F. cylindraceus* is dit een heel variabele soort, wat eveneens heeft geleid tot een veelvoud aan (variëteits)namen, zoals *munzii, acicularis, fasciculatus, variegatus* en vele andere. Dat is verklaarbaar als je lopende in de Anza Borrego op redelijk korte afstand van elkaar planten aantreft zoals op de hierbij afgebeeldingen 5 en 6.

Een volgende cactussoort die we hier vinden is een mammillaria en wel eentje die ik aanzag voor *Mammillaria microcarpa* (afb. 7). Officieel zou hier de naam *M. grahamii* gebruikt moeten worden. omdat bij gebleken synoniemiteit een oudere naam nu eenmaal prioriteit heeft. Dankzij een oplettende corrector (bedankt Wolter), werd ik er echter op geattendeerd dat *M. grahamii* niet voorkomt in Anza Borrego. Een aantal sites op internet gaven aan dat hier alleen *M. tetrancistra* en *M. dioica* voorkomen. Reppenhagen geeft voor *M. dioica* 12 tot 18 randdoorns en voor *M. microcarpa* 18 tot 30. Nadere telling van de

zo Badlands

randdoorns op de foto's bevestigde dat we hier inderdaad *M. dioica* hadden gezien. De discussie op de geraadpleegde sites laat wel zien dat meer mensen de planten in eerste instantie voor *M. grahamii* aanzagen. Als we de bloemen hadden kunnen zien, was het veel eenvoudiger geweest om de juiste soort vast te stellen.

M. dioica komt vooral in het noordelijk deel van Baja California voor, waar ze in veel vormen en soms massaal groeiend aangetroffen kunnen worden. De planten in Anza Borrego vormen lage groepjes en hebben een donkere, gehaakte middendoorn.

Na deze succesvolle stop reden we een stuk noordelijk, tot we een veelbelovende heuvel zagen in de buurt van Agua Caliente. De naam van plekken met deze naam (vaak Hot Springs in Amerika) verwijst naar de aanwezigheid van letterlijk warm water. Van de plek hier is bekend dat die oorspronkelijk werd bewoond door de Kumeyaay-indianen en later door de Spaanse ontdekkers, mijnwerkers en pioniers. Van dergelijke plekken in deze omgeving was De Anza sterk afhankelijk voor zijn tocht naar het noorden. Eigenlijk hadden ze bij het bereiken van de bronnen in wat nu Anza Borrego is, het moeilijkste deel van de tocht gehad. Met het merendeel van het vee was de droge woestijn ten westen van Yuma nu overgestoken en de tocht naar het noorden was al relatief bekend terrein. Ze hadden wel pech, want begin december 1775 sneeuwde het en was het ongewoon koud in de oase van San Sebastian, waar ze eindelijk weer water konden vinden. Tijdens de dagen die volgden werden droge gebieden afgewisseld met bronnen en het was erg teleurstellend dat bij het doortrekken van een droog gebied eind december het dorstige vee op hol sloeg en er maar weinig koeien konden worden teruggevonden.

Het zou overigens nog 100 jaar duren (rond 1875) voordat de eerste boeren zich vestigden in wat nu de Anza Borrego Valley is.

De heuvel Agua Caliente was voor ons in elk geval meer dan de moeite waard

om te stoppen, wat op afbeelding 8 heel duidelijk te zien is.

Natuurlijk zien we hier weer de al bekende cactussen in dit gebied, zoals *E. engelmannii, M. dioica* en *F. cylindraceus*. Van de laatste komen hier hoge solitaire zuilen voor (tot 2 m hoog), maar ook weer een aantal lagere, vertakkende groepen, zoals we die eerder die dag bij Ocotillo al hadden gezien. Wat een indrukwekkende hoeveelheid mooie cactussen groeien hier. Gelukkig hebben we camera's bij ons om dat allemaal vast te leggen. Zoals op afbeelding 9, waar een mooie groep van *E. engelmannii* groeit aan de voet van een 1½ meter hoge *F. cylindraceus*. Daarachter twee verschillende cylindropuntia's, waarvan de achterste *C. bigelowii* is. En dan op afbeelding 10, waarop maar liefst drie cactussoorten staan en waarbij *M. dioica* aan twee kanten wordt ingesloten door *E. engelmannii* en aan de achterkant door *F. cylindraceus*.

Verder vinden we twee cactussoorten die we nog niet eerder hadden gezien. De eerste is een lage vorm van *Opuntia basilaris* en de in de zon paarskleurende schijven zijn te zien in de voorgrond op afbeelding 8. De tweede is de kleine, witte *Mammillaria tetrancistra*, met lange, gehaakte en gitzwarte middendoorns (afb. 11). In de USA komt deze soort alleen voor in Arizona en Californië, meestal als solitaire plantjes, maar soms ook kleine groepjes vormend. *M. tetrancistra* is een erg

Afbeelding links

Afb. 4: Ferocactus cylindraceus met vertakking hoger in de plant

Van boven naar beneden

Afb. 5 en 6: Echinocereus engelmannii, de eerste met lange witte doorns en de tweede met goudgele bedoorning

Afb. 7: Mammillaria dioica

Afb. 8: Overzicht van een helling vol cactussen bij Agua Caliente met op de voorgrond Opuntia basilaris

moeilijk te kweken soort, zeker op eigen wortel. De plantjes zijn extreem vochtgevoelig en rotten gemakkelijk weg. Dat is moeilijk te geloven als je mooie, gezonde plantjes vindt in de natuur, hoewel ze hier vaak wel onder extreem droge omstandigheden groeien. Overigens hebben we er hier in Anza Borrego niet veel gevonden en troffen slechts hier en daar een geïsoleerd plantje aan. In totaal zagen we op drie plekken waar we ze vonden maar vijf plantjes. Soms is het herkennen ook wat lastig, want een jonge, wat ingedroogde plant van *M. dioica* is moeilijk te onderscheiden van *M. tetrancistra*.

Nadat we uitvoerig op deze heuvel hadden rondgekeken, vervolgden we onze weg naar het noorden naar het hart van het park in Borrego Springs. Hier kruist de S2 de California 78 en bij die kruising (Scissors Crossing) stopten we opnieuw voor een heuvel vol met echinocereussen, zoals te zien op afbeelding 12.

Hier groeien behalve *Echinocereus engelmannii* veel minder cactussen dan op de vorige drie plekken waar we waren gestopt. En zowaar hier, op deze plek, ziet deze echinocereus er uit zoals we in onze eigen kas gewend zijn (afb. 13).a

Op deze plek troffen we ook jonge planten aan van wat *F. cylindraceus* leek te zijn, met een ongelooflijk lange en gekrulde bedoorning. Bij het bestuderen van de foto's thuis moest deze aanname echter worden herzien en moet de conclusie zijn dat het hier gaat om *Echinocactus polycephalus* (afb. 14). Deze soort komt in Arizona, Californië en Utah veelvuldig voor.

Na deze laatste stop namen we de S22 naar het oosten en nu voor het eerst kruisten we de route die De Anza in 1775 heeft afgelegd. Als we dezelfde route van De Anza hadden gevolgd waren we via de Borrego Springs het park in noordelijke richting uitgereden door de Coyote Canyon. Aangezien dat geen verharde weg is, zijn wij er in oostelijke richting via de S22 uitgereden in de

Afb. 9 Twee soorten cylindropuntia's, Ferocactus cylindraceus en Echinocereus engelmannii

richting van de Salton Sea. Langs deze weg zijn we nog een keer gestopt om planten te zoeken, maar hier kwamen veel minder planten voor dan op de vorige drie stops die we op deze dag hadden gemaakt. Meer dan een enkele *O. basilaris* en *E. engelmannii* was hier niet te vinden. We vervolgden onze weg richting de Salton Sea en stopten alleen nog een keer om opnames te maken van de mooie bergformaties hier met de Salton Sea op de achtergrond (afb. 15).

Als je voor het schrijven van een artikel in de geschiedenis duikt, zoals ik hier heb gedaan, kom je dingen tegen waar je normaal gesproken geen aandacht aan zou besteden. Maar er ging een lichtje branden toen ik bij het bekijken van een wandelroute in de Coyote Canyon de naam Salvador Valley tegenkwam. Hier in deze Coyote Canyon arriveerde het gezelschap van De Anza op de eerste kerstdag van 1775. En op de geboortedag van Jezus werd hier een baby geboren. En inderdaad leeft de naam van deze baby tot vandaag voort in de naam van deze Salvador Valley.

Bij een volgend bezoek neem ik me voor om meer dan een dag te besteden aan het Anza Borrego Desert State Park. En dan zeker ook het noordelijk deel van het park te bekijken, waar de Desert Garden ligt die we nu niet hebben bezocht. In elk geval wordt dan een aantal wandelroutes op het programma gezet. Dat blijft toch een van de betere manieren om de natuur te verkennen en biedt de beste gelegenheid zoveel mogelijk cactussen te vinden.

Een van die wandelingen zal dan ongetwijfeld gaan naar de Salvador Canyon. Wil je een indruk krijgen van deze canyon en de cactussen die daar voorkomen, bezoek dan de in de literatuur genoemde site.

Aan het einde nog even aandacht voor de andere naamgever van het park, de borrego. Op deze dag hebben we die niet gezien, maar we hadden het geluk de volgende morgen een paartje van deze schapen te zien en op foto vast te kunnen leggen (met de telelens).

Afb. 10: Drie soorten in elkaar gegroeid: Ferocactus cylindraceus, Echinocereus engelmannii en Mammillaria dioica

Aangezien dit hele artikel vooral die ene naamgever De Anza belicht, lijkt het meer dan terecht af te sluiten met een afbeelding van de andere naamgever (afb 16). Overigens staat de borrego momenteel op de lijst van bedreigde diersoorten. Niet veel bezoekers hebben het geluk, net zoals wij, om deze dieren in de natuur te zien. Maar juist deze buitenkansjes maken een bezoek aan een speciale plek zoals Anza Borrego tot iets echt speciaals.

Literatuur

Parkgids (2010). Historic Trails Californian State Parks, Anza-Borrego Desert State Park.

Anoniem (1986). On the Juan Bautista De Anza National Trail, National Trails Study Environmental Assessment, US Department of the Interior.

Blum W., Lange M., Rischer W. & Rutow J. (1998). Echinocereus.

Pilbeam J. (1999). Mammillaria, The Cactus File Handbook 6.

Pilbeam J. & Bowdery D. (2005). Ferocactus.

Reppenhagen W. Die Gattung Mammillaria, Band 1.

En diverse internetsites

Op “Efmer Trails Salvador Canyon palms, aka one thousand palms (1000 palms).url” is een filmpje te zien dat is opgenomen in de Salvador Canyon.

Hoefstraat 9,
5345 AM Oss

Afb. 11: Mammillaria tetrancistra met de typische zwarte, gehaakte middendoorn

Afb. 12: Berg met echinocereussen bij de kruising van de S2 met de Cal. 78

Afb. 13: Echinocereus engelmannii, nu eindelijk gewoon groen

Afb. 14: Echinocactus polycephalus, met lange, warrige bedoorning

Afb. 15: Ten oosten van het park met de Salton Sea op de achtergrond

Afb. 16: Een borrego (Ovis canadensis nelsoni)

WEINGARTIA SANPEDROENSIS SPECIES NOVA

EEN NIEUWE SOORT UIT DE PROVINCIE CHARCAS, BOLIVIA

Johan Pot en Alessandro Gentili

Taxa moeten herkenbaar zijn. Als men deze uitspraak accepteert als een conditio sine qua non, zal men wezenlijke problemen hebben met de latere classificaties in het geslacht *Weingartia*. Of men erkent slechts één soort, of misschien twee, of een groot aantal "kleine" soorten, zoals Weingartia sanpedroensis.

Tussen twijfel en zekerheden

Begin jaren negentig van de vorige eeuw verkondigde een van de auteurs, Johan Pot (2005), aan de andere leden van een studiegroep, dat hij van plan was een overgangsvorm tussen *Sulcorebutia verticillacantha* Ritter (Wij geven er de voorkeur aan de basioniemen te gebruiken) en *Sulcorebutia losenickyana* Rausch te vinden in de omgeving van San Pedro de Buena Vista, Bolivia. Dat was eigenlijk bluf. Friedrich Ritter noemde het gebergte "über Sayari" tussen Cochabamba en Caracollo als de habitat van *S. verticillacantha*. Walter Rausch ontdekte de door hem beschreven *S. losenickyana* tussen Sucre en Ravelo, ongeveer 175 km

Afb. 1: Landschap ten zuiden van de Rio San Pedro **(Foto J. Pot)**

zuidoostelijk van Sayari. In die tijd was er geen landkaart met een weg tussen de beide vindplaatsen beschikbaar.

Het leek wel een wonder, dat op zaterdag 18 juli 1992 een geheel nieuwe weg tussen Cochabamba en Uncia gevonden werd. Een dag later werden niet ver van Acasio twee cactuspopulaties, aangeduid met JK 315 en JK 316, ontdekt, die gerekend kunnen worden tot de heel wat jaren later door Halda et al. (2007) als *Sulcorebutia purpurea* (Donald & Lau) Brederoo & Donald subsp. *gigantea* beschreven planten.

Eveneens in 1992 werden ten zuiden van San Pedro de Buena Vista enige populaties van een ander onbekend cactustaxon ontdekt, die aangeduid werden met JK 318, JK 319 en JK 320 (afb. 1, 2 en 3). Maar deze waren niet de aangekondigde overgangsvorm tussen *S. verticillacantha* en *S. losenickyana*. Zulke planten werden wel op 23 juli gevonden, niet ver van Sacani: JK 321.

Specialisten waren niet echt van deze ontdekkingen onder de indruk. Blijkbaar werd JK 321 als een standplaatsvorm van *S. losenickyana* opgevat en had daarom niets te maken met *S. verticillacantha*. Op dezelfde manier werden JK 318, JK 319 en JK 320 als slechts een standplaatsvorm van *Weingartia purpurea* gezien, die door Brederoo en Donald (1981) nieuw gecombineerd werd naar *Sulcorebutia purpurea*.

Hetzelfde gebied werd 22 jaar later door de andere auteur (Gentili 2015) bezocht, gedreven door de sterke wens een betere voorstelling van de omstandigheden in situ te verkrijgen. Hij vond nieuwe populaties aan beide kanten van de Rio San Pedro.

Terwijl andere reizigers de heuvels om het dorp San Pedro de Buena Vista afgezocht hadden en melding maakten van vondsten, die op JK 320 leken, was niemand na Pot het brede rivierbed overgestoken en had de begroeide

Afb. 2: Weingartia sanpedroensis JK319 **(Foto J. Pot)**

flanken van de heuvels tegenover het dorp onderzocht. De ontdekking van AG 271 en AG 272 (afb. 4 en 5), met kenmerken die sterk overeenkomen met die van JK 319 en de andere populaties dicht bij het dorp (AG 267, AG 270), was de prikkel om dit taxon te beschrijven.

Het gebied waar de nieuwe soort groeit wordt gekarakteriseerd door een serie dalen, door sterke erosie ontstaan, en rotsen, die soms tot 3500 m hoog zijn. Geologisch gezien dateert het fundament voornamelijk uit het ordovicium en bestaat overwegend uit lutiten en limoniet en een geringer aandeel van kwartsiet en zandsteen. De voor vegetatie geschikte grondlaag is zeer beperkt en neigt er toe als gevolg van de veranderde neerslagpatronen verder gereduceerd te worden. Als gevolg daarvan is de bodem erg los en dat versterkt het erosieproces, wat de regio beheerst.

In tegenstelling tot andere gebieden, waar cactussen die op ongeveer gelijke hoogte leven door min of meer dicht struikgewas tegen extreme zonneschijn beschermd worden, bestaat hier de enige beschutting

Van boven naar beneden:

Afb. 3: Landschap ten zuiden van de Rio San Pedro. De foto werd genomen op de plaats van afb. 2. Tegenover de auto bevindt zich de standplaats van JK 318. Aan de overkant van de rivier op de voorgrond werden AG 271 en AG 272 ontdekt (Foto J. Pot)

Afb. 4: Vindplaats van AG 272, ten zuiden van de Rio San Pedro (Foto A. Gentili)

Afb. 5: Weingartia sanpedroensis AG 271 (Foto A. Gentili)

uit de aanwezigheid van stenen, die een standplaats met halfschaduw bieden. Soms is de bodem zo arm, dat het bijna onmogelijk is ergens een teken van leven van planten te vermoeden. Op het eerste gezicht zou men niet verwachten dat weingartia's op zo'n habitat voorkomen (Afb. 6 en 7), waar maar heel weinig plantengemeenschappen schijnen te overleven: maar zelden zagen we *Cleistocactus* spec. samen met onze planten.

Waarschijnlijk heeft geringe kennis van de habitats en de schijnbare gelijkenis met naburige taxa de meeste specialisten ervan weerhouden werk te maken van een meer gedifferentieerde classificatie. Zoals al vermeld waren sommigen van mening dat dit taxon in de wijdere groep van *S. purpurea* ingedeeld zou moeten worden. Misschien beschreven Halda et al. (2007) *gigantea* om dezelfde reden als een subspecies van *S. purpurea* (Afb. 8). Maar er is een probleem.

Zowel Cárdenas (1971) alsook Donald (1974) beschreven een purper bloeiende weingartia: *W. torotorensis* (Afb. 9) resp. *W. purpurea* (Afb. 10). Zulke bloemen waren ongewoon in dit geslacht. Arnold Brederoo, die bloemen van de geslachten *Weingartia* en *Sulcorebutia* onderzocht, vond kleine haartjes achter de schubben op het vruchtbeginsel van

Van boven naar beneden:

Afb. 6: Vindplaats van AG 267, ten noorden van de Rio San Pedro (Foto A. Gentili)

Afb. 7: Weingartia sanpedroensis JK 320 (Foto J. Pot)

Afb. 8: Sulcorebutia purpurea ssp. gigantea JK 315. (Foto J. Pot)

Afb. 9: Weingartia torotorensis L 327 (Foto J. Pot)

Afb. 10: Weingartia purpurea L 332 (Foto J. Pot)

sulcorebutia's, een eigenschap die niet op bloemen van weingartia's waargenomen werd. In 1981 gebruikten Brederoo en Donald dit bepalende kenmerk om de beschrijving van *W. purpurea* en *W. torotorensis* te emenderen en de namen van deze taxa om te combineren in *Sulcorebutia*. Met deze nieuwe combinatie werd de anomalie van purper bloeiende weingartia's geëlimineerd en tegelijkertijd werd er een eenvoudige manier geboden om de beide geslachten te onderscheiden. Zoals wel vaker in gevallen van grote taxonomische veranderingen gebeurt, bleef de situatie niet voor lange tijd stabiel. Toen Donald de botanische tuin van Linz bezocht, zag hij enorme planten van HS 164, die door specialisten als *Weingartia neocumingii* geïdentificeerd waren. Niettemin vertoonden de bloemen van deze planten ook kleine haartjes achter de schubben op het vruchtbeginsel. Het was moeilijk om planten met zulke afmetingen als sulcorebutia's te accepteren. Slechts een paar jaar later geloofde niemand nog in de betekenis van dit kenmerk, mede omdat ook achter de schubben van veel sulcorebutia's zulke kleine haartjes afwezig bleken te zijn.

Was dit een goede reden om de nieuwe combinatie ongedaan te maken? Blijkbaar niet. Specialisten accepteren nog steeds de soorten *Sulcorebutia torotorensis* en *Sulcorebutia purpurea*, misschien om een andere, ons onbekende reden.

Hentzschel (1999) vond, dat de schubben op het vruchtbeginsel van bloemen van zowel *Weingartia* alsook van *Sulcorebutia* kleine oortjes lieten zien. En hij ontdekte, dat de zaadstrengen in de vruchten van *Sulcorebutia* enkelvoudig of eenmalig vertakt zijn, terwijl ze in de vruchten van *Weingartia* meervoudig vertakt zijn. Weer was er een goed kenmerk gevonden, dat ons de mogelijkheid bood de beide geslachten eenduidig te onderscheiden.

Twee jaar later veranderde Hentzschel zijn mening radicaal en verklaarde, dat de zaadstrengen van weingartia's niet meervoudig vertakt zijn. Hij kwam tot de slotsom dat: "Op grond van belangrijke gemeenschappelijke of op elkaar lijkende kenmerken van *Sulcorebutia* en *Weingartia* is het gerechtvaardigd beide te verenigen tot het oudere geslacht *Weingartia*".

Ritz (2007) vermeldde nog het kenmerk van de meervoudig vertakte zaadstrengen als een van de weinige belangrijke kenmerken, maar de kleine haartjes van Brederoo en Donald werden overgeslagen. In een artikel maakte ze door de resultaten van onderzoeking van DNA van chloroplasten de vereniging van *Weingartia* en *Sulcorebutia* (en

Nederlands Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten

Succulenta

VERENIGINGSNIEUWS

Augustus 2015

Echeveriahybrides in de kas bij Ubink tijdens de open kas op 6 juni 2015

In dit nummer:

Adressen	44
Notulen Algemene Ledenvergadering	45
Toespraak nieuwe voorzitter	51
Open kas Ubink	53
Instellingen	54
Evenementen	55
Afdelingsactiviteiten	56
Nieuwe leden mei - juni	57
Advertenties	57/58

Kopij voor het verenigingsnieuws voor de 1e van de oneven maanden zenden naar:
A. van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss.
E-mail: succulenta@home.nl

ADRESSEN

Bestuur

Voorzitter:
Frans Mommers
Egyptering 18, 5152 MZ Drunen
Tel. 0416- 374393
E-mail: frans.mommers@gmail.com

Secretaris:
Peter Melis
Vincent van Goghlaan 31
5246 GA Rosmalen
Tel. 073 - 6499080
E-mail: melispeter@hotmail.com

Penningmeester:
Rob Feuth
Vecht 147, 2911 ER
Nieuwerkerk aan den IJssel
E-mail: rob.feuth@ziggo.nl

PR & Promotie:
Mireille Albeda-Riesenbeck
Johan van Arnhemstraat 15
6824 EN Arnhem.
Tel: 0654975126
E-mail: promotie@succulenta.nl

Vice-voorzitter:
T. Heijnsdijk
Maasdijk 11, 6629 KD Appeltern
Tel: 0487 - 542704
E-mail: thd@roc.a12.nl

Financiële Zaken

Betaling via de bankrekening van
Succulenta te Nieuwerkerk aan den IJssel:
IBAN: NL31INGB0000680596
BIC: INGBNL2A

Ledenadministratie

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen lidmaatschap, adreswijzigingen en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk of per e-mail bij de ledenadministrateur:
Henk Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo Gld.
Tel. 0575 - 465270
E-mail: ledenadministratie@succulenta.nl

Lidmaatschap

Nederland/België	€ 27,–
Ned./België jeugdleden	€ 13,50
Europa	€ 35,–
Buiten Europa	€ 40,–
Inschrijfgeld nieuwe leden	€ 3,–

Nieuwe leden ontvangen gratis de “Gids voor de verzorging van cactussen en vetplanten” door Ton Pullen ter waarde van € 5,–

Infomap

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties voor de infomap zenden naar:
Theo Heijnsdijk, Maasdijk 11,
6629 KD Appeltern.
Tel: 0487-542704.
E-mail: thd@roc.a12.nl

Advertenties

Advertenties naar:
Andre van Zuijlen, Hoefstraat 9,
5345 AM Oss. Tel 0412 - 630733
E-mail: succulenta@home.nl

Tarieven

1/8	pag	€ 29,50
1/4	pag	€ 45,50
1/2	pag	€ 72,50
1/1	pag	€ 125,00

NOTULEN VAN DE ALV 2015

Het zittende bestuur met v.l.n.r. Theo Heijnsdijk, Mireille Albeda-Riesenbeck, Peter Melis, Wim Backhuys en Frans Mommers. Rob Feuth, de penningmeester, is afwezig.

1 **Opening door de voorzitter**
De voorzitter opent de vergadering om 11.00 uur met een hartelijk welkom voor alle aanwezigen.

2 **Mededelingen en binnengekomen/ uitgegane stukken**
Er zijn geen mededelingen of binnengekomen/uitgegane stukken.

3 **Herdenken overleden leden**
De voorzitter vraagt een minuut stilte voor de leden die het afgelopen jaar zijn overleden.
Andries Bulthuis, Cothen
Bekende kweker
Mevr. T. Visser, Druten
J. Mijnders, Lisserbroek
E. Born, Hoensbroek
P.W.A. van Nijnatten, Voorschoten
W.J. v.d. Plas, Haarlem
A.J. Rijsmus, Nieuwhagen
M.J.M Breuers, Geleen
W. Kurvers, Capelle a/d IJssel
M. Berkhout, Someren
C. Kennis, Roelofsarendsveen
G.J. Buchner, Ooy
L.B.H. Neggers, Nuenen
Huib van Donkelaar, Marknesse.
Lid van verdienste. kweker, medeoprichter afdeling Gorinchem-Den Bosch en 35 jaar voorzitter en erevoorzitter. Lid IOS

4 **Huldiging van de 40- en 50-jarige jubilarissen.**
De volgende jubilarissen zijn aanwezig en worden door de voorzitter gehuldigd.

50 jaar	J. Mesu
	J. Dekeling
40 jaar	Aat van Uijen
	Henk Roozegaarde
	Nico Uittenbroek
	Cees van Oord
	Ludwig Bercht
	Henk Viscaal
	Wolter ten Hoeve
	Arnold Meerstad
	Mevr. A. Heijnen

5 **Goedkeuring notulen van de ALV van 19 april 2014**
Zie Succulenta nummer 3, juni 2014. De notulen worden ongewijzigd goedgekeurd.

Twee vijftigjarige jubilarissen

Han Mesu

Hans Dekeling

6 **Jaarverslag van de secretaris**
Zie Succulenta nummer 2, april 2015. Het jaarverslag wordt goedgekeurd.

7 **Financieel verslag van de penning meester**
Wegens afwezigheid van de penningmeester wordt het financieel verslag gepresenteerd door de voorzitter. Belangrijkste punten zijn: Succulenta heeft ruime financiële reserves, een verhoging van de contributie is niet nodig en problemen met de begroting van 2015 worden niet verwacht. Het bestuur onderzoekt de mogelijkheid van automatische incasso voor de contributie.

8 **Begroting 2015**
De begroting voor 2015 wordt goedgekeurd.

9 **Vaststellen contributie 2016**
De contributie blijft ongewijzigd.

10 **Verslag kascontrolecommissie.**
Johanna Jongekrijg en Paul Laney. De kascommissie verleent decharge aan de penningmeester met dankzegging aan Henk Ruinaard die als ex-penningmeester de commissie te woord heeft gestaan.

11 **Verkiezing van een nieuw lid voor de kascommissie**
De voorzitter dankt de kascontrolecommissie en vraagt om een nieuw lid voor de kascommissie omdat Johanna Jongekrijg aftredend is. Henk Ruinaard stelt zich beschikbaar.

Negen veertigjarige jubilarissen

Henk Roozegaarde

Nico Uittenbroek

Aat van Uijen

Cees van Oord

Ludwig Bercht

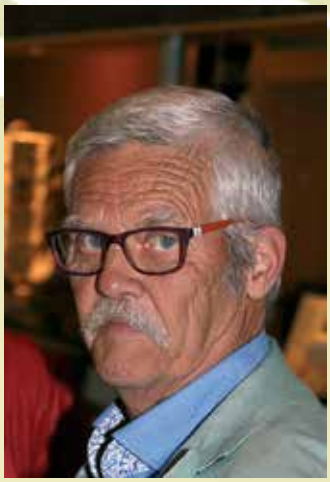

Henk Viscaal

Wolter ten Hoeve

Annie Heijnen

Arnold Meerstad

12 **Verslag van de instellingen**

a. Redactie (Ludwig Bercht/Henk Viscaal)

Henk Viscaal vertelt dat wat betreft het tijdschrift alles op rolletjes loopt.
Er zijn voldoende artikelen in voorraad en de nieuwe Adobe-software is in gebruik genomen.
De redactie komt twee keer per jaar bij elkaar. Frans Mommers zal die vergaderingen bijwonen en het bestuur vertegenwoordigen.

b. Website

Mireille Albeda-Riesenbeck geeft een uitgebreide uitleg over de nieuwe website die binnenkort van start zal gaan.
De bedoeling is dat de website interactiever en overzichtelijker zal zijn.
Op termijn komt er een open en gesloten deel waarbij het gesloten deel alleen toegankelijk voor Succulentaleden zal zijn. Ook afdelingen kunnen een eigen webpagina krijgen waarop zij zelf hun informatie kunnen plaatsen. Door al deze uitbreidingen wordt de website wel wat duurder.
Het leeuwendeel van de werkzaamheden die gepaard gaan met de totstandkoming van de nieuwe website worden verricht door Daniel Feenstra en Sanne Guijt. Uiteraard is het bestuur erg blij met hun inbreng.
Er wordt opgemerkt dat de gegevens op de website niet altijd betrouwbaar zijn met name de gegevens over lezingen. Het bestuur herkent het probleem maar is afhankelijk van de aangevers.
Ook wordt er gevraagd of er een data base met kennis over succulenten op de site kan worden geplaatst.

c. Succulentalogo

Tom Twijnstra, professioneel ontwerper, heeft voor Succulenta gewerkt aan de vernieuwing van de huisstijl, zoals het logo. Er zijn 30 ontwerpen die worden uitgedeeld aan de aanwezigen zodat iedereen zijn 3 voorkeuren kan aangeven. Opgemerkt wordt dat voor veel mensen het woord Succulenta nietszeggend is.

d. Clichéfonds (Gerard Rutten)

Het Clichéfonds verkoopt zaden van ongeveer 1000 soorten cactussen en vetplanten van 160 verschillende geslachten. Ongeveer 40% van deze zaden zijn door leden verstrekt, de rest is gekocht van professionele zaadhandelaren. Veel zaden worden getest op kiemkracht maar deze kan niet worden gegarandeerd. Door het niet toepassen van een standaard zaaiwijze zijn resultaten veelal verschillend, dit blijkt ook uit de resultaten van zaaiwedstrijden.
In de komende zaadlijst wordt overjarig zaad met een acceptabele kiemkracht onder vermelding “overjarig” aangeboden.
Er zijn problemen met het importeren van Cites 1 zaden. Over de afloop hiervan valt nog niets te zeggen.

e. Ledenadministratie (Henk Roozegaarde)

Het ledenaantal loopt nog steeds terug zij het iets minder dan een aantal jaren geleden, toen 70 à 80 per jaar nu 50 à 60 per jaar. Afgelopen jaar hebben we slechts 32 nieuwe leden kunnen inschrijven waaronder een aantal Chinezen. Een absoluut laagterecord.
Henk doet een oproep om de e-mailadressen van de leden beschikbaar te stellen omdat hierdoor de communicatie met de leden aanzienlijk kan worden verbeterd. Er zijn nu ongeveer 400 e-mailadressen van leden bekend.
Henk stelt ook vast dat een toenemend

aantal afdelingsleden geen lid meer is van Succulenta en speekt zijn zorg hierover uit. Het bestuur deelt zijn zorg maar stelt vast dat dit statutair is toegestaan en ziet deze niet-leden als potentiële kandidaten voor het lidmaatschap van Succulenta.

f. Bibliotheek (Coby Keizer-Zinsmeester)
In het algemeen loopt de belangstelling voor de bibliotheek terug,
Er worden echter nog steeds boeken uitgeleend en er kunnen scans of kopieën van artikelen worden aangevraagd. Nieuwe boeken worden nauwelijks nog aangekocht.
Tijdschriften die we d.m.v. ruilabonnementen verkrijgen bv. KuaS, Cactus World, ALOE, Euphorbia, etc. worden per jaargang ingebonden zodat ze daarna kunnen worden uitgeleend.

g Verenigingsartikelen
(Willem Alsemgeest)
De belangstelling voor de boeken en artikelen is stabiel en er is elk jaar wel iets nieuws in de catalogus.

h. Archief (Peter Melis)
Het digitaal archief, oorspronkelijk op een harde schijf, staat sinds enige tijd in de cloud (OneDrive). Dit heeft als voordeel dat er geen back-up meer nodig is en dat het archief vanuit diverse locaties kan worden benaderd. Er is echter nog een aanzienlijke hoeveelheid archiefmateriaal op papier die wacht om te worden ingelezen. De bedoeling is dat het digitaal archief onderdeel zal zijn van de nieuwe website zodat het door leden kan worden ingezien. Peter roept iedereen op om verenigingsstukken die in het archief kunnen worden opgenomen aan hem te sturen.

Natuurlijk werd ook de succulentenverzameling van het arboretum door iedereen bekeken

13 **Vaststelling datum en indien mogelijk de locatie voor de ALV 2016**
Voorstel van het bestuur is: ALV 2016 op 23 april 2016
De vergadering gaat hiermee akkoord

14 **Verkiezing nieuwe voorzitter**
Wim Backhuys treedt af. Het bestuur heeft Frans Mommers die sinds de ALV van vorig jaar deel uitmaakt van het bestuur bereid gevonden de functie van voorzitter op zich te nemen. Er hebben zich geen andere kandidaten aangemeld.
De toespraak waarin Frans Mommers de scheidende voorzitter bedankt en zijn ideeën voor de toekomst uitspreekt, staat op de volgende pagina's.
De vergadering gaat unaniem akkoord met de benoeming van Frans tot voorzitter van Succulenta.

De oude voorzitter overhandigt de voorzittershamer aan de nieuwe voorzitter

15 Rondvraag

16 Sluiting
De voorzitter sluit de Algemene Ledenvergadering

Succulenta 100 jaar

**In 2019 bestaat onze vereniging Succulenta 100 jaar.
Het bestuur wil dit jubileum niet ongemerkt laten passeren en zoekt daarom leden die mee willen denken hoe het jubileum het beste kan worden gevierd.
Mensen die hieraan mee willen werken worden verzocht zich aan te melden bij de secretaris.
Peter Melis, secretaris@succulenta.nl**

TOESPRAAK NIEUWE VOORZITTER

Beste leden,

Wat een bliksemcarrière. Nog geen tien jaar lid van Succulenta en nog maar zeven jaar lid van afdeling Gorinchem – 's-Hertogenbosch, waar ik inmiddels vijf jaar voorzitter ben. Daarnaast vorig jaar door u gekozen als bestuurslid en nu als voorzitter van de Landelijke vereniging. Mijn dank voor het vertrouwen hiervoor.

Ik vind het erg jammer dat er niet meer kandidaten uit de vereniging zijn opgestaan om deze functie te vervullen. Daarom wil ik in de komende jaren met uw bestuur, instellingen en afdelingen het klimaat van stilzitten, omzetten in een actiever beleid. Bijvoorbeeld om in het najaar een bijeenkomst te plannen waar alle voorzitters en secretarissen van de afdelingen bij aanwezig zijn. Het is gewoon belangrijk voor het bestuur te weten wat er zoal leeft in den landen. Daarom wil ik ook een bijeenkomst van alle instellingen organiseren.
We willen immers een nieuw tijdperk met de vereniging in het digitale tijdperk. Hierbij is de communicatie tussen leden, afdelingen en de instellingen zeer belangrijk. U zult nu denken het digitale tijdperk, dat is toch allang begonnen. Ja, dat is zo, maar onze vereniging loopt hierbij nog wat achter. Het is natuurlijk niet zo dat we gelijk al het oude overboord gooien. Nee, dat zeker niet. We moeten niet al het oude wat goed is zomaar opzij schuiven, dat zou voor onze oudere leden die de vereniging hebben opgebouwd verschrikkelijk zijn. We moeten wel gaan zorgen dat jonge mensen geïnteresseerd raken in onze vereniging, anders sterven we uit. Dat vernieuwen zal met moderne communicatiemiddelen moeten gebeuren.
Hiervoor zijn ook leden nodig die ons daarbij helpen, van jong tot oud. Zoals we in de vergadering gehoord hebben bij de instelling Website. Daniël heeft mensen nodig, in

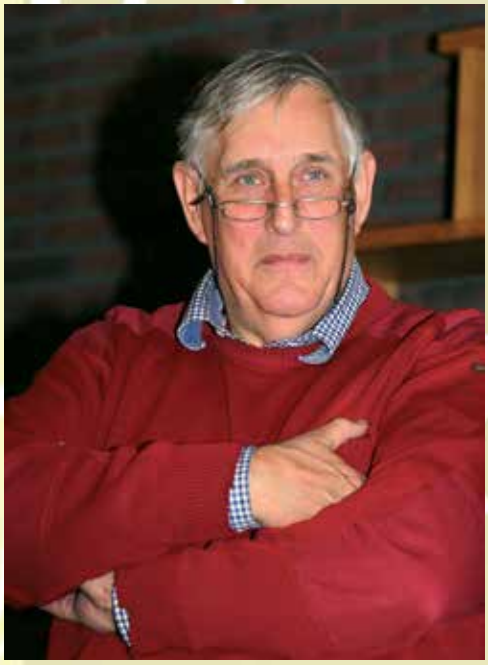

Wim, Backhuys, de scheidende voorzitter

zijn eentje is het onmogelijk om alles bij te houden. We hebben nieuwe bestuursleden nodig. We zitten volgens het huishoudelijk reglement aan ons minimum. De pr-afdeling heeft ook ondersteuning nodig, Mireille kan namelijk niet op elke beurs present zijn.
Beste mensen, ik hoop met een luisterend oor en veel enthousiasme deze prachtige vereniging het nieuwe tijdperk naar zijn 100-jarig bestaan, te leiden samen met u.
Dan nu, na mijn eerste officiële daad, wil ik onze scheidende voorzitter in het zonnetje zetten.

Wim, zoals je zelf schrijft in Succulenta april 2011; "Na veertig jaar slapend lid te zijn geweest werd het wel eens tijd om zelf ook eens iets te doen". Nou Wim, je hebt inderdaad niet stil gezeten: lezingen geven bij afdelingen, drie jaar kascommissie en nu al vier jaar voorzitter.
Ik heb ook op internet eens gekeken wat er allemaal te lezen valt over jou. Nou Wim, er

kwamen 5280 resultaten in 0,32 seconden op het scherm. Je blijkt niet alleen van Succulenta te houden, buiten fossielen, schelpen, zijn er ook nog de slakken. Hier heb je volgens mij je levenswerk van gemaakt. Dan Job Baster, als hij in deze tijd zou leven dan was dat jouw maatje geworden. Die zat ook achter de slakken aan. Dan al die boeken van jou, het is een complete winkel geworden, zowel in nieuwe als hele oude. Het allermooiste wat ik op internet gelezen heb is het artikel van jouw dochter: “Een man om u tegen te zeggen”. Hierin wordt precies beschreven hoe jij bent, vriendelijk, rustig, standvastig, belerend, ondernemend, een luisterend oor en het geven van goede adviezen.

Wim, helaas moet je door huiselijke omstandigheden het voorzitterschap neerleggen. Als vereniging zullen wij jouw leiding en inzet erg missen. Het bestuur zal jou ook missen, al was het maar de biologische lessen over slakken en dan in het bijzonder het liefdesleven van slakken.
Wim, wij begrijpen dat je thuis nodig bent, maar we hopen nog wel het een en ander te lezen in Succulenta van jou, want schrijven kun je ook goed. Al is het maar een artikel over het humaan bestrijden van slakken in onze kassen, want deze beestjes vinden onder andere phyllocactussen erg lekker.

De nieuwe voorzitter, Frans Mommers

Wim, sterkte en een goede gezondheid in de toekomst en over twee jaar hoop ik je weer te kunnen toespreken als 50-jarige jubilaris van onze vereniging.
Wim, dank je wel.

Frans Mommers
25-04-2015

Nieuw logo en huisstijl voor Succulenta

Op verzoek van het bestuur heeft Tom Twijnstra een aantal nieuwe logo’s voor Succulenta ontworpen. Tijdens de ALV van 25 april hebben we deze voorbeelden voorgelegd aan de aanwezigen met het verzoek hun voorkeur voor de drie beste ontwerpen aan te geven. Dit heeft geleid tot een definitieve keuze voor het hier afgebeelde logo. Momenteel werkt Tom verder aan het een aantal zaken zoals flyers en advertenties waarin dit nieuwe logo zal worden opgenomen.
Peter Melis, secretaris.

OPEN KAS UBINK, 6 JUNI 2015

Kijkje in de succulentenbeurs met op de voorgrond de stand van Succulenta

Ook in de kassen was het een gezellige drukte, met vele bekende gezichten

INSTELLINGEN

Verenigingsartikelen

Bewaarband voor Succulenta:
Nieuwe serie inbindbanden. Daar de oude banden op waren is er een nieuwe serie bewaarbanden besteld. De prijs is nu €.8,50 per band. Te bestellen bij de boekenbeurs.

Wat betekent die naam?:
Een verklarend woordenboek: € 5,-

Gids voor de verzorging van cactussen en vetplanten:
Tweede druk (2002): € 5,-

Oude jaargangen Succulenta:
1955 tot 2000 € 5,- per jaargang
2000 t/m 2014 € 9,- per jaargang
Losse nummers € 2,50 per stuk

Buitenlandse tijdschriften:
Diverse jaargangen zijn verkrijgbaar. Op de website van Succulenta is een volledig overzicht te vinden.

CD-ROM's
CD-ROM Frans Noltee. Succulent plants of the Little Karoo. Prijs € 13,25

We verzenden ook
Kijk op de website naar de lijst met nieuwe boeken, zoek wat uit en mail naar:
w.a.alsemgeest@hetnet.nl
Alle prijzen zijn exclusief verzendkosten.
W. Alsemgeest,
Succulenta Boekenbeurs
Leeuweringerstraat 10A
3421AC Oudewater

Bankrekeningnummer Boekenbeurs:
IBAN Boekenbeurs:
NL84INGB0000706220
BIC: INGBNL2A
t.n.v. Succulenta Boekenbeurs
Tel. (00 31) (0)348 - 471083,
E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

Clichéfonds

Gerard Rutten, Prins Hendrikstraat 15
2641 HK Pijnacker. Tel. 015-3610078
E-mail: zaden@succulenta.nl
Bankrekeningnummer Clichéfonds:
IBAN: NL22INGB0000014465
BIC: INGBNL2A
t.n.v. Beheerder Clichéfonds Succulenta te Pijnacker

Bibliotheek Succulenta

Bibliothecaris:
J. Keizer-Zinsmeester, Westeind 96,
9636 CE Zuidbroek. Tel. 0598-395128
E-mail: keizer.zinsmeester@ziggo.nl

Succulenta's Website

www.succulenta.nl
Mireille Albeda-Riesenbeck
Johan van Arnhemstraat 15
6824 EN Arnhem
Tel. 0654975126
E-mail: promotie@succulenta.nl

Tijdschrift Succulenta

Hoofdredactie
Henk Viscaal, Brinklaan 31
7261 JH Ruurlo. Tel. 0573 - 452005
E-mail: hwviscaal@gmail.com

Ludwig Bercht, Veerweg 18
4024 BP Eck en Wiel. Tel. 0344 - 693321
E-mail: ludwigbercht@hetnet.nl

Redactiesecretariaat
Mevr. R. Maessen - Claessen
Weezenhof 1232, 6536 EZ Nijmegen
Tel. 024-3440425
E-mail: redactie@succulenta.nl

Verenigingsnieuws
Andre van Zuijlen
Hoefstraat 9, 5345 AM Oss
Tel. 0412-630733
E-mail: succulenta@home.nl

EVENEMENTEN

14, 15 en 16 augustus
Ter gelegenheid van de 58ste Lichtfeesten wordt een Cactussen- en Succulentenshow ingericht door Cactusweelde Antwerpen op
- vrijdag 14 augustus (van 19.00 tot 24.00 uur),
- zaterdag 15 augustus (van 15.00 uur tot 24.00 uur) en
- zondag 16 augustus (van 15.00 uur tot 22.00 uur)

Dit vindt plaats in de wijk Kleine Landeigendom "Ontspanningslokaal", adres Seringenlaan, 2840 Reet (Rumst, België).
Voor meer informatie:
G. Geets, tel. 033836736
D. De Raeymaeker, tel. 038445176 of via http://www.cactusweelde-antwerpen.be

15 en 16 augustus + 3 oktober
Opendeur Cactusflower bvba
Open van 9.00 tot 17.00 uur
Adres: Cactusflower
Morenhoekstraat 18A
2840 Rumst, België
Info: tel. +32476211154 of
www.cactusflower.be

23 augustus
De jaarlijkse cactussen- en vetplantenbeurs van de afdeling West-Brabant in café Marktzicht, Markt 50 te Etten-Leur.
Verkopers kunnen vanaf 9.00 uur de planten aanvoeren.
Er kan maximaal 4 meter vooraf besteld worden. Een stand kost €5,00
De zaal is open voor bezoekers van 10.00 tot 15.00 uur en de entree is gratis.
Informatie en stand bespreken bij:
Evert Smienk, tel. 0652314805,
maar liever per sms of per mail aan:
evertsmienk@casema.nl

29 augustus
Open kas bij Kemkas (Kees de Wolf).
Pieter Zeemanlaan 40
3356 BS Papendrecht

5 en 6 september
Van 10.00 tot 18.00 uur inkom-drankje-plantje. Zuid-Afrikaanse planten, cactussen en vetplanten. De toegang is gratis.
Frank & Diane Thys – Brants
Antwerpsedreef 30, 2980 Zoersel B.
Tel. 033835006. int +3233835006.
Mail: frank-diane@skynet.be

11, 12 en 13 september
Vijftig jaar ELK
Ook in 2015 is er weer de Europese Landenconferentie in de Duinse Polders, Ruzettelaan 195 te Blankenberge in België. Dit jaar bestaat de ELK 50 jaar. Dit jubileum willen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. Op zaterdagavond wordt er extra aandacht besteed aan dit jubileum. Tegen een kleine vergoeding kunnen ook mensen die niet in de Duinse Polders verblijven deelnemen aan het programma.
De beurs, met ruim 500 meter tafelruimte, is toegankelijk voor bezoekers op vrijdagnamiddag 11 september van 15.00 uur tot 20.00 uur, op zaterdag 12 september van 8.30 uur tot 19.00 uur en op zondag 13 september van 8.30 uur tot 11.00 uur.
Bovendien worden er gedurende het weekend vijf lezingen gegeven.
Kijk voor meer informatie op onze website www.elkcactus.eu of neem contact op met Jan en Anny Linden, tel: 045-5220966 of per e-mail: annylinden@gmail.com.

VRAAG & AANBOD

Gezocht reisgenoot voor reis naar Zuid-Afrika van 26-10 tot 16-11-2015.
Tel. 0573-452005.

AFDELINGSACTIVITEITEN

AFDELING	DATUM	ACTIVITEIT	INFORMATIE
De Achterhoek	aug.	Vakantie	A. Heijnen
	10 sep.	Lezing Gert Ubink	0543-564314
Dordrecht	aug.	Vakantie	J. Schotman
	10 sep.	Ágave-avond	078-6164743
Drenthe	aug.	Vakantie	H. Mecklenfeld
	2 sep.	Kasbezoek bij H. Nijmeijer	0523-683170
Eindhoven	aug.	Vakantie	H. Damsma
	14 sep.	Norbert en Elisabeth Sarnes: Patagonië	040-2113595
Gorinchem-	17 aug.	Open tuin bij Lena en Peter Melis	A. van Zuijlen
's-Hertogenbosch	14 sep.	Norbert en Elisabeth Sarnes: Patagonië	0412-630733
Gouda e.o.	aug.	Vakantie	N. Uittenbroek
	17 sep.	Nico Uittenbroek: Tussen Alpen en rotstuin	0182-394068
Groningen en	aug.	Vakantie	W. ten Hoeve
Ommelanden	17 sep.	Lezing door Jan Lubbers over IJsland	0592-341660
Haag & Westland	25 aug.	Hans Huizing met een lezing over Lithops	J. de Vreede
	22 sep.	Jan Blokland, rotstuinspecialist	0174-620622
Maas & Peel	25 aug.	Rotstuin/kas familie v.d. Sterren Reuver	W. Rooijakkers
	22 sep.	Plantherkenning door Williejan Rooijakkers	0492 528843
Nijmegen	4 aug.	Kasbezoek Ton/Sonja	R. Maessen
	1 sep.	Zaaiwedstrijd / planten op tafel	024-3440425
Tilburg	aug.	Vakantie	J. van Veenendaal
	14 sep.	Norbert en Elisabeth Sarnes: Patagonië	013-5341079
Wageningen	15 aug.	Kasbezoek bij Johan Timmermans	C. Geris
	27 aug.	Zomeravondbijeenkomst bij Evert Weijman	0318-417319
	10 sep.	Ludwig Bercht over Uruguay en Brazilië	
West-Brabant	23 aug.	Cactussen- en vetplantenbeurs	H. Schippers
	19 sep.	Evert Smienk: Cactustuinen Can. eilanden	0164-257905
Zaanstreek-Waterland	aug.	Vakantie	A. van Leeuwen
	sep.	Vakantie	0251-313544
Zeeland	28 aug.	Vervolg foto's eigen leden	Herman Wezeepoel
	25 sep.	Algemene plantenkeuring	0113-231067
Zuid-Limburg	aug.	Vakantie	W. Thissen
	1 sep.	Jan en Anny Linden: Zuid-Afrika 2013/14	043-3644612
Zwolle	aug.	Vakantie	W. Adams
	8 sep.	Kasbezoek bij Bertus uit den Bosch	038-4227259

NIEUWE LEDEN MEI - JUNI

België

111549	Keymeulen, Ronny van	Poelstraat 88	9280	Merelbeke

Nederland

111548	Munck, Andre de	Boksland 20	1566 GC	Assendelft
111546	Korevaar, H.N.	Knopherik 8	4823 CJ	Breda
111547	Eck, W. van	Molenveldstraat 20	6095 EH	Baexem
111541	Caelen, Huub	Abdisstraat 49	6127 EK	Limmen
111550	Fielt, S.G.A.	Arnemuidenhoek 26	6845 CP	Arnhem
111545	Rengelink, Theo	Geleijnsestraat 48	7009 KE	Doetinchem
111542	Kikkert, Anita	Eemster 29	7991 PS	Dwingelo

Thailand

111543	Blok, Hans	1183M13	Ban Hong Saeng	35120	Loeng Nok Tha

Bericht van overlijden ontvangen van

C. Findeisen te Merseburg (D)
A. Bosman te Castricum
H. Wessels te Brummen

60 – jarige jubilarissen

In de afgelopen jaren zijn we vergeten om de 60-jarige jubilea te vermelden:.

Onderstaande leden vierden of vieren hun 60-jarig jubileum:

H. van Donkelaar	Marknesse	(2013)
Dr. H. Vertongen	Erembodegem (B)	(2014)
A. Goossens	Duffel Antwerpen (B)	(2015)
F.K.A. Noltee	Montagu (ZA)	(2015)

Cactuskwekerij Lakerveld

Deze zomer de spotlights op de cacteeën van het zuidelijk halfrond, o.a Thelocephala, Copiapoa, Pyrrhocactus en Notocactus

Lakerveld 89, 4128 LG Lexmond
Openingstijden: maandag van 12-17 uur, dinsdag t/m donderdag (eerst even bellen), vrijdag van 8-17 uur en zaterdag van 8-16 uur (mobiel 0657395397)
E-mail: info@cactuskwekerij.eu
website: www.cactuskwekerij.eu

Aankondiging

Op 26 en 27 september

Najaarsdagen
Trompenburg Tuinen & Arboretum,
Honingerdijk 86 3062 NX Rotterdam
www.trompenburg.nl en
tuinen@trompenburg.nl

In tegenstelling tot eerdere aankondigingen zal Succulenta niet deelnemen aan deze najaarsdagen

SUCCULENT SOCIETY OF SOUTH AFRICA

Members of the SSSA receive the quarterly journal **ALOE**, which deals mainly with Southern Africa's very rich succulent flora. The journal is recognised as the premier succulent journal on the region.

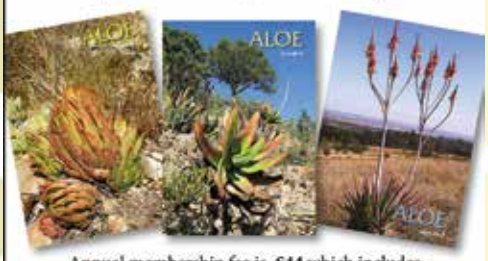

Annual membership fee is **€44** which includes airmail shipping. To become a member and subscribe to the journal visit our website

http://www.succulentsociety.co.za

or write to:

SSSA, PO Box 12580, Hatfield 0028, South Africa.
E-mail: gasteria@mweb.co.za
Tel & Fax: ++ 27 12 993 3588

50ste Europees Cactus- en Succulentencongres 11-12-13 september 2015

Duinse Polders / Blankenberge / Belgium

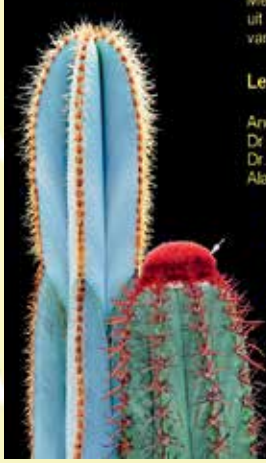

Plantenbeurs:

Meer dan 130 aanbieders uit Europa over een lengte van 600m verkooptafels

Lezingen door:

André van Zuijlen (Nederland)
Dr Mark Preston (Verenigd Koninkrijk)
Dr. Pierre Braun (Bondsrep. Duitsland)
Alain Christophe (Frankrijk)

Expo:

Tentoonstelling cactushobby

Gratis toegang

Meer info:
www.elkcactus.eu
of contact info@elkcactus.eu
of voor Nederland
annylinden@gmail.com

British Cactus & Succulent Society

Website:
http://www.bcss.org.uk

- Quarterly full colour Journal, CactusWorld, for all levels of interest, covering conservation, cultivation, propagation, plant hunting and habitats, botanical gardens, plant descriptions, book reviews, seed lists, news and views, and advertisements from suppliers worldwide.
- Optional subscription to Bradleya, a high quality annual publication, with articles of a more scientific nature.
- Online discussion Forum and publications including books.
- See our website for current subscription details, which can be paid online by credit card, or by cheque payable to BCSS.
- Further details also available from our Membership Secretary:
  Mr A Morris, 6 Castlemaine Drive, Hinckley, Leicester, LE10 1RY, UK.
  Telephone: +44 (0) 1455 614410.
  Email: **membership@bcss.org.uk**

Te koop gevraagd

Bent u genoodzaakt om welke reden dan ook uw cactusverzameling van de hand te doen, neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Telefoon: 0346 - 213366

Kwekerij Kemkas

Voor al uw cactussen vetplanten en hulpmatedalen

Kees de Wolf
Pieter Zeemanlaan 40
3356 BS Papendrecht

Tel. 0626298345
Fax 0786429791
E-mail: info@kemkas.nl
www.kemkas.nl

Open kas 29 augustus

Kwekerij: Lindeweg 120
3334 LA Zwijndrecht

Weingartia sanpedroensis Pot & Gentili, spec. nova

Diagnosis:
Body solitary, flattened globose, 60 mm wide and 30 mm high, with a grass-green, glossy epidermis. Root system mainly composed of one or two tap roots. Ribs 17, spiralled, divided into 10 mm long tubercles.
Areoles with little creamy felt, 3-4 mm long, ± 3 mm wide, situated on the upper edges of the tubercles; the distance between two areoles on the same rib is 4-5 mm.
Spines with thickened base, stiff, brown pointed. Central spines up to 4, straw-yellow, 4-7 mm long. Radial spines 16-18, more or less pectinate, sometimes bowed to the body, 4-9 mm long; upper radial spines straw yellow, the lower ones pale brown, epidermis smooth or cracked.
Flowers from the base, funnelform, 40 mm long, 38 mm wide. Pericarp bright green, naked, with auriculate green scales. Perianth segments spathulate, sometimes with a small tip, 18 mm long, 4-5 mm wide, red. Scales on the tube remind of the shape of spades. Throat magenta. Filaments salmon, at the bottom magenta, 7-9 mm long, inserted at the whole inner wall of the receptacle; anthers creamy yellow. Style yellowish, 22 mm long; stigma lobes 6-8, white.
Fruit flattened, thick-walled, greenish.
Seed broadly bag-shaped, 1.3 mm long, 1.1 mm wide, dull black with few yellowish cuticular remnants; hilum weakly depressed, broadly elliptical to pear-shaped, pale yellow.
Habitat San Pedro de Buena Vista, Potosi, Bolivia, at 2900 m altitude.
Holotype deposited in Erbario Centrale Italiano, Firenze under JK 319.

Beschrijving
Lichaam niet spruitend, vlakrond, 60 mm Ø en 30 mm hoog, met een grasgroene, glanzende epidermis. Wortelsysteem overwegend bestaand uit een of twee penwortels. Ribben 17, spiraalvormig, in 10 mm lange knobbels verdeeld.
Areolen met weinig crèmekleurig vilt, 3-4 mm lang, ± 3 mm breed, op de bovenkant van de knobbel; de afstand tussen twee areolen op dezelfde rib is 4-5 mm.
Doorns met verdikte basis, stijf, met bruine punt (afb. 17). Middendoorns tot 4, strogeel, 4-7 mm lang. Randdoorns 16-18, min of meer pectinaat, soms naar het lichaam gebogen, 4-9 mm lang; bovenste randdoorns strogeel, de onderste bleekbruin, epidermis glad of met barstjes.
Bloemen op de areolen aan de basis, trechtervormig, 40 mm lang, 38 mm breed (afb. 18). Vruchtbeginsel lichtgroen, kaal, met als het ware kleine oortjes aan de groene schubben. Perianthsegmenten spatelvormig, soms met kleine spits, 18 mm lang, 4-5 mm breed, rood. Schubben op de bloembuis herinneren aan de vorm van schoppen op een speelkaart. Keel magenta. Meeldraden zalmkleurig, helemaal beneden magenta, 7-9 mm lang, op de hele binnenkant van de bloembuis ontspringend; helmknoppen crème-geel. Stamper geelachtig, 22 mm lang; 6-8 witte stempellobben.
Vrucht afgevlakt, dikwandig, groenachtig.
Zaad breed zakvormig, 1,3 mm lang, 1,1 mm breed, matzwart met weinig geelachtige cuticularesten; hilumregio zwak verdiept, breed ellipsvormig tot peervormig, bleekgeel. Afb. 19)
Habitat: San Pedro de Buena Vista, Potosi, Bolivia, op 2900 m hoogte.
Holotype gedeponeerd in de Erbario Centrale Italiano, Firenze onder nummer JK 319.

Afb. 11: Weingartia sanpedroensis JK 319
(Foto J. Pot)

Afb. 12: Weingartia sanpedroensis JK 319.
(Foto J. Pot)

Afb. 13: Weingartia sanpedroensis JK 319
(Foto J. Pot)

ook van *Cintia*) in één geslacht plausibel. Een jaar later werd dat ook werkelijk uitgevoerd door Augustin en Hentzschel (2008) na een project van kunstmatige bestuivingen.

Planten van het geslacht *Weingartia* worden door de schubben op het vruchtbeginsel van de bloem herkend. Het zou merkwaardig zijn een taxon te erkennen, dat men niet herkennen kan. Wij kennen geen enkel kenmerk, dat een scheiding in *Weingartia* en *Sulcorebutia* rechtvaardigt. Daarom classificeren wij het nieuwe taxon als een weingartia (afb. 11-16). De rechtvaardiging om dit taxon als soort te beschrijven wordt in de discussie uiteengezet.

Discussie

Zoals boven vastgesteld werden ten zuiden van de Rio Caine tussen Anzaldo en Acasio magentabloeiende cactussen ontdekt. Al deze planten worden door verzamelaars “gigantea” genoemd naar het beschreven taxon *Sulcorebutia purpurea* subsp. *gigantea* (afb. 20).

Wij parafraseren Hunt (2006): *Het type (dat niet per se een doorsnede of ‘typisch’ monster van de soort of ander bedoeld taxon behoeft te zijn) geeft de botanicus een absoluut vast referentiepunt, waarmee hij beoordelen kan of andere monsters, waarmee de naam verbonden werd, juist geïdentificeerd werden of niet.*

Volgens deze gezaghebbende bron moet vergeleken worden met het “absoluut vaste referentiepunt”. Maar dat is niet eenvoudig, omdat het uit de beschrijving niet vast te stellen is aan welke populatie de auteurs refereren. In de tekst van de nieuwbeschrijving van *S. purpurea* subsp. *gigantea* vinden we een opgegeven hoogte van 2900 m, waarschijnlijk een paar kilometer verwijderd van Acasio, mogelijk identiek met JK 315. Maar Horáček (2008) noemde LH 1466 met een hoogte van 3189 m als referentie voor de standplaats van het type. De habitat van LH 1466 is dichtbij Santa Ana, mogelijk identiek aan een

andere vondst: JK 488. Is het belangrijk om vast te stellen welk van de habitats werkelijk de type-vindplaats is? Wij zijn deze mening toegedaan, omdat Hunt schreef: "*absoluut vast referentiepunt*". Helaas hadden Halda et al. een andere opvatting, dus kunnen we alleen maar raden.

Gigantea werd als subspecies van *Sulcorebutia purpurea* beschreven. Waarom? Het is een interessant fenomeen dat auteurs in het algemeen geen verklaring geven. Wij moeten maar aannemen dat het waar is. Als we willen verwijzen naar de habitat van *W. purpurea*, kan dat omdat we daarvan een redelijk exacte kennis hebben, waarbij L 332 het type van *W. purpurea* is.

Als wij L 332 (*purpurea*) en de boven vermelde JK 315 en JK 488 (*gigantea*) met de gegevens van SulcoMania (1996) vergelijken, vinden wij in een tabel van overeenkomst een percentage van 69% (positie 78 van 743) voor JK 315 en een percentage van 67% (positie 110) voor JK 488. Tabel 1 laat een deel van het resultaat zien.

Gertel (2010) geeft de voorkeur aan de naam *Sulcorebutia torotorensis* boven *purpurea* subsp. *gigantea*. Helaas licht hij zijn keuze ook niet toe. Als wij, weer met SulcoMania, *gigantea* met HS 139 (*torotorensis*) vergelijken, wordt JK315 op positie 41 in de tabel gevonden met een gelijkenis van maar 66% en JK488 van zelfs minder dan 60%. Rechtvaardigt dit resultaat de keuze van Gertel?

Maar als wij JK325 (*torotorensis*) als referentieplant selecteren, vinden wij JK488 op positie 2 in de lijst met 86% gelijkenis. Wat moeten wij nu accepteren? Misschien is een van de referentieplanten niet echt een torotorensis?

In november 1969 werd *Weingartia torotorensis* op een hoogte van 2000 m ontdekt door Dr. Puña, de tandarts van de Mina Asientos. Op 12 oktober 1982 verklaarde Alfred Lau aan Rudolf Oeser dat hij naar deze mijn gereisd was, omdat hij *Parodia punae* wilde vinden.

Afb. 14: Weingartia sanpedroensis JK 318
(Foto J. Pot)

Afb. 15: Weingartia sanpedroensis JK 318
(Foto J. Pot)

Afb. 16: Weingartia sanpedroensis JK 320
(Foto J. Pot)

Afb. 17: Randdoorn van Weingartia sanpedroensis JK 319 (Foto J. Pot)

Afb. 18: Bloemdoorsnede. De schubben op het vruchtbeginsel laten als het ware kleine oortjes zien (Foto J. Pot)

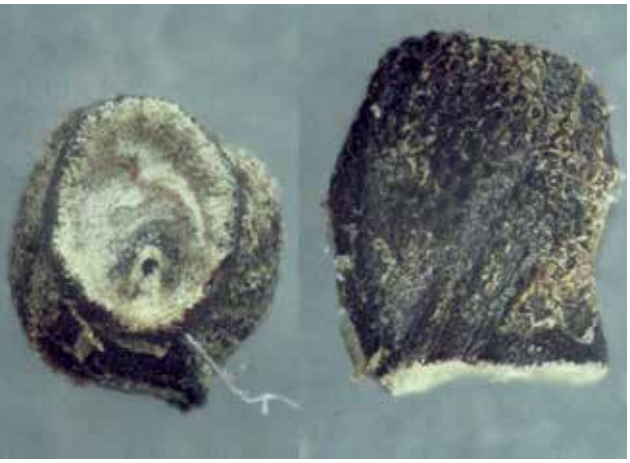

Afb. 19: Zaad van W. sanpedroensis JK 319. De gelijkenis met de zaden van HJ 1147 (aff. S. juckeri), LB 2464 (W. westii), HS 118 (S. spec. de Laguna) en HJ 1108 (aff. S. juckeri) is aanwezig.

Blijkbaar had Lau bepaalde informatie gekregen. Na een voettocht van 2-3 uur in de richting van Torotoro vond hij *W. torotorensis*. Is dit de habitat van de typeplant? Dat weten wij niet, maar het is zeker plausibel dat Lau in de buurt was.

Laten wij daarom nog eens een vergelijking met L 327 (*torotorensis*) als referentieplant maken. Hoewel JK 315 op positie 11 in de tabel van overeenkomst gevonden wordt, is het percentage maar 76%. JK 488 bevindt zich op positie 32 met 72%.

Het torotorensis-verhaal wordt nog verwarrender, als wij andere vondsten bekijken. Erich Haugg ontdekte een populatie ten noorden van de Mina Asientos: EH 7137, waarschijnlijk niet ver van L 327. Specialisten hebben deze planten als *purpurea* geclassificeerd. Maar gegevens in SulcoMania laten veel meer overeenkomst met *torotorensis* zien. Moeten wij vaststellen, dat het moeilijk, zo niet onmogelijk is deze twee taxa eenduidig van elkaar te onderscheiden?

Zijn de gegevens in SulcoMania fout? Of is het niet mogelijk weingartia's op basis van morfologische kenmerken te herkennen? Wij vrezen dat het werkelijk moeilijk of zelfs onmogelijk is te onderscheiden. Wij wantrouwen specialisten die doen alsof ze in staat zijn taxa in dit geslacht te classificeren. Wij kennen niet de methode die zij gebruikten om een klein aantal soorten te creëren. Hoewel we toegang hebben tot een grote database, zijn we nog steeds niet daartoe in staat.

Als consequentie zouden wij *Weingartia fidana* Backeb. als de ene en enige soort van dit geslacht moeten accepteren. Op grond van de vorm van de zaden zou men *Cintia knizei* als een

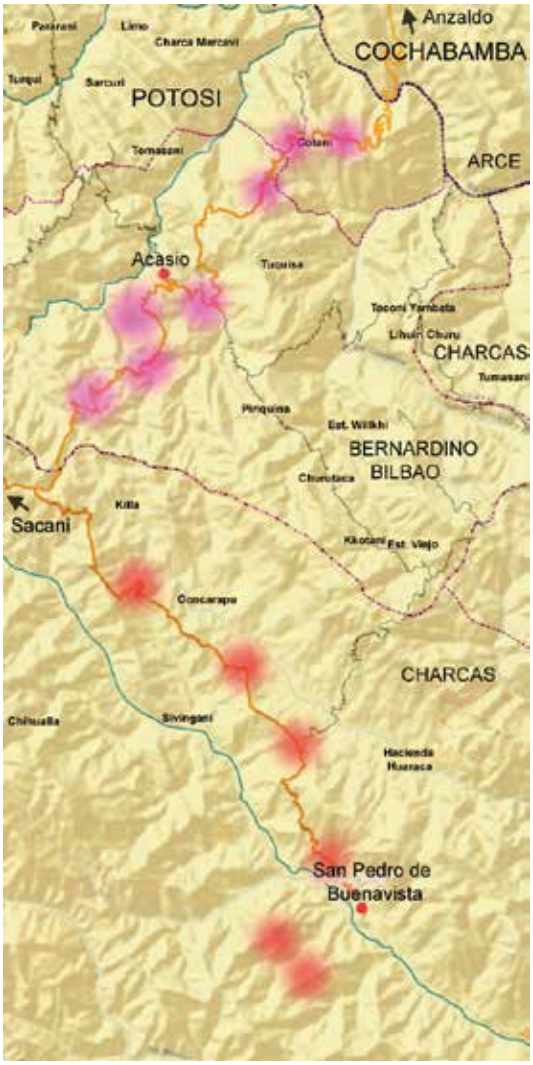

Afb. 20: Magenta vlekken staan voor de aanwezigheid van gigantea, rode vlekken staan voor de aanwezigheid van sanpedroensis

(Afbeelding G. Calestani)

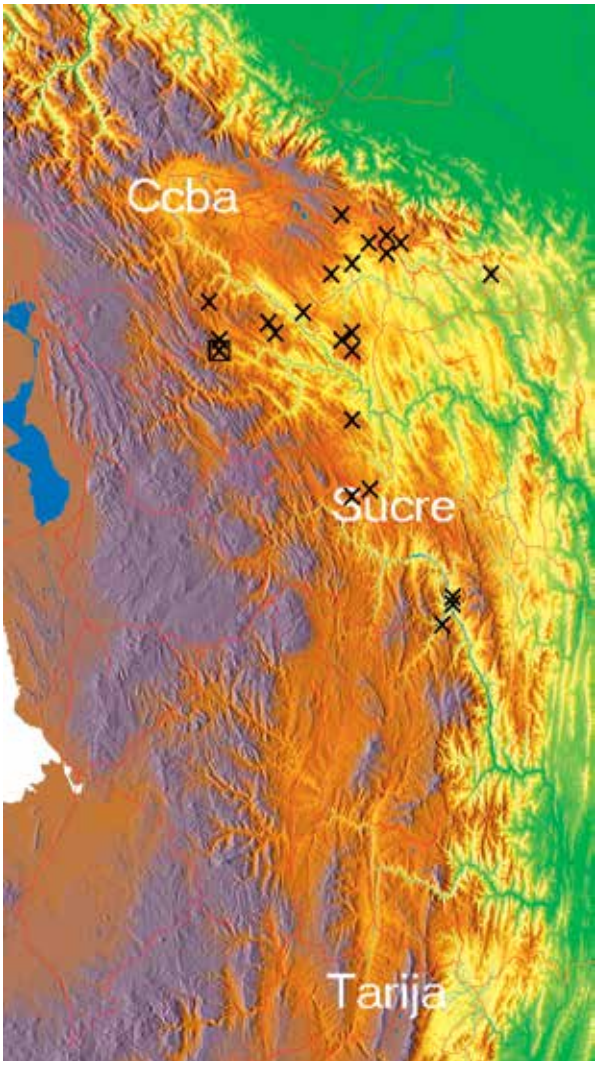

Afb. 21: 25 Populaties die het meest lijken op Weingartia sanpedroensis JK 319 worden voorgesteld met X. De referentie-populatie werd in een kader gezet

(Uit SulcoMania)

andere soort kunnen opvatten). Dat mag een goede oplossing voor de professionele taxonoom zijn, maar vermoedelijk zal niemand werkelijk gelukkig zijn met dit voorstel tot een monotypisch geslacht. Als men zoiets accepteert, zou *Weingartia* de "Wet van behoud van chaos" vertegenwoordigen. Wij zouden liever een systeem met veel herkenbare taxa zien, die provisorisch de rang van soort krijgen. Als wij voorlopig zulke "kleine soorten" accepteren, zullen we een betere kans hebben kennis te conserveren. Maar het is niet onze competentie de ICN te wijzigen. Om dezelfde reden zien wij af van een differentiaaldiagnose, zoals die vaak in vroegere beschrijvingen gemaakt werd en concentreren we ons op slechts enkele wezenlijke kenmerken en overeenkomsten.

Gebruikmakend van de database van

het project CactusData met 1875 records kunnen wij ons taxon herkennen op grond van maar een paar kenmerken: (1) kleur van het lichaam, (2) vorm van het lichaam, (3) kleur van het perianth, (4) kleur van de meeldraden.

Wij selecteren JK 319-2 als de (kunstmatig) "meest typische plant" in deze kleine omgeving. Door deze selectie vinden we in tabel 2 de 14 meest gelijkende planten. Alle 13 van onze tot het taxon horende planten zijn aanwezig in het resultaat. Er bevindt zich één vreemdeling in de lijst: HS 125A.

Wij verwachten, dat de omvang van deze proeven voldoende is om een resultaat voor alle planten van dit taxon te voorspellen. Wij verwachten, dat planten van AG 271 en AG 272 in deze lijst zullen voorkomen. Misschien ook AG 268 en AG 269, hoewel de enige beschikbare plant van JK 514 niet geaccepteerd werd. Dat is niet verontrustend, want in iedere populatie zullen individuen met onverwachte afwijkingen voorkomen.

Naar de mening van enkele specialisten onderscheiden *W. sanpedroensis* en *S. purpurea* ssp. *gigantea* zich alleen op grond van de bloemkleur. Maar toen wij met CactusData overeenkomsten en verschillen onderzochten, selecteerden wij (1) aantal spruiten, (2) vorm van het lichaam, (3) vorm van de bloembuis en (4) vorm van de schubben op de bloembuis. JK315-1 werd geselecteerd als referentieplant (tabel 3).

Als wij de 28 meest lijkende planten van 1875 records bekijken, vinden wij alle aanwezige individuen met de naam *gigantea*, met uitzondering van JK 488. Tussen deze 28 planten werd niet een enkele *sanpedroensis* gevonden en verrassenderwijs hebben alle weingartia's in de lijst magenta bloemen. Natuurlijk kan men dit fenomeen veronachtzamen. Niettemin prikkelt het onze verbeelding: *sanpedroensis en gigantea* kunnen op zijn minst gedeeltelijk verschillende afstamming hebben.

Nogmaals, herkenning van een taxon in de rang van soort of hoger vindt normaal gesproken plaats door maar enkele kenmerken – nadat het geslacht vastgesteld werd.

W. sanpedroensis werd met slechts 4 kenmerken herkend. Ieder kenmerk beinvloedt het percentage voor hoogstens 25%. In SulcoMania worden maximaal 22 kenmerken geselecteerd, die ieder voor zich een waarde van ongeveer 5% hebben.

Als *W. sanpedroensis* (JK 319) geselecteerd wordt in SulcoMania als referentie, worden de overeenkomstige planten getoond in tabel 4. Het is geruststellend te zien, dat de gegevens van de twee andere populaties het meest overeenstemmen.

Tegelijkertijd kunnen wij verrast zijn door de overeenkomst met andere populaties, waarvan de habitats relatief ver verwijderd zijn (afb. 21). Maar dat is een ander verhaal.

Wij bedanken Dr. Rob Bregman voor zijn aanwijzingen.

Literatuur:

Brederoo A.J. en Donald, J. (1981). Blütenuntersuchungen bei Weingartia und Sulcorebutia, Kakt. and. Sukk. 32:273.

Cárdenas, M. (1971). New Bolivian Cactaceae Part XIV, Weingartia torotorensis, C.& S.J. USA, 43:243.

Donald, J.D. (1974). Weingartia purpurea, A new species from Bolivia, Ashingtonia 1:53.

Gentili, A. (2015). Jenseits des Rio San Pedro, Echinopseen 12(1): 1-6.

Gertel, W. en Latin, W. (2010). Sulcorebutien – Kleinode aus Bolivien, Deutsche Kakteen-Gesellschafft e.V., 163,164.

Halda, J., Heřtus, P. & Horáček, L. (2007). Nové popisy a kombinace v čeledi Cactaceae 111, Acta Mus. Richnov. Sect. Natur. 14(4): 93-95.

Hentzschel, G. (1999). Het geslacht

Sulcorebutia Backeberg emend., Succulenta 78(3):138.
Hentzschel, G. & Augustin, K. (2008). Weingartia, Sulcorebutia und Cintia, eine untrennbare Einheit, Gymnocalycium 21(2):767-782.
Hentzschel, G. & Hentzschel, K. (2001). Sulcorebutia or Rebutia, C.& S.J. USA 73:237-242.
Horáček, L. (2008). Sulcorebutia 2008, Horáček, 138,139.
Hunt, D.(2006). The New Cactus Lexicon, p. 2, dh books.
Pot, J. (1996). SulcoMania Database dvd, eigen uitgave.
Pot, J. (2005). Sulcorebutia von San Pedro, Echinopseen 2(1): 27-29.
Ritz, C., Martins, L., Mecklenburg, R., Goremykin, V. & Hellwig, F. (2007). Phylogeny of South American Cacti, Am. J. Botany 94(8): 1327.

Tabellen

Tabel 1: Lijst van veldnummers met planten die lijken op *Weingartia purpurea* L 332, samengesteld door het project SulcoMania na vergelijking van 20 kenmerken. Ieder kenmerk heeft een gewicht van 5%

Perc.	Veld-Nummer	(provisorische) naam
100	L332	purpurea
90	JK324	purpurea
88	L336	purpurea
82	HS070	sp. Laguna
82	HS026	santiaginiensis
81	KK1593	torotorensis
81	JK507	torotorensis
81	JK131	santiaginiensis
81	HS118	sp. Molinero
80	HSO068A	jplantae
79	HS149	totorensis
79	HS115	santiaginiensis

Perc.	Veld-Nummer	(provisorische) naam
78	L337	confusa
78	KA094	hediniana
78	JK130	santiaginiensis
78	EH07133	purpurea
77	JK558	sp. Muna Pata
77	JK515	gigantea
77	JK137	santiaginiensis
77	HS164	sp. Copa Wilkhi
77	HS068	jplantae
77	HS067	sp. Molinero
77	HS042A	longigiba

Tabel 2: Lijst met individuele planten die lijken op *Weingartia sanpedroensis* JK 319-2, samengesteld met project CactusData. De vergelijking is gebaseerd op (1) kleur van het lichaam, (2) vorm van het lichaam, (3) kleur van het perianth, (4) kleur van de meeldraden.

Perc.	Veldnummer
100	JK319-2
95.9	JK318-2
94.7	JK318
93.6	JK319-1
93.3	JK319-5
92.6	JK319-4
91.7	JK318-1
91.4	JK318

Perc.	Veldnummer
91.3	JK521
89.5	JK320-2
88.7	JK320-3
87.6	HS125A
87.5	JK320-1
87.4	JK319-3
86.6	JK319
86.4	JK319-6

Tabel 3: Lijst met individuele planten die lijken op de plant met etiket JK 315-1. De vergelijking is op grond van (1) aantal spruiten, (2) vorm van het lichaam, (3) vorm van de bloembuis en (4) vorm van de schubben op de bloembuis.

Perc.	Veldnr.	Prov. Naam	Kleur
100	JK315-1	gigantea	▲
98.7	JK316-3	gigantea	▲
97.3	LHPATR	patriciae	▲
96.9	RW063	R. grandiflora	▶
96.4	MB24	gigantea	▲
95.3	JK316-2	gigantea	▲
94.5	JK315-5	gigantea	▲
94.4	JK315-9	gigantea	▲
93.5	JK490.2	gigantea	▲
92.0	MN022	R. senilis	▶
91.7	RH1393	R. berylloides	▶
90.0	KK1267	crispata	▲
89.9	LHPATR	patriciae	▲
89.6	HJ0242	hertusii aff.	▲
89.3	JK316-4	gigantea	▲

Perc.	Veldnr.	Prov. Naam	Kleur
89.2	JK315-A	gigantea	▲
89.1	AG015A	gemmae	▲
89.1	JK316-1	gigantea	▲
89.0	JK315-4	gigantea	▲
88.4	GC08a	sp. Tarabuquillo	▲
88.1	JD170	mentosa	▲
88.0	G165-15	longispina	▲
87.9	JK127-3	mentosa	▲
87.4	JK316-5	gigantea	▲
86.7	G254-2	elizabethae	◀
86.5	HJ0964	cantargalloensis	◀
86.4	AG022-1	sp. Tarabuquillo	▲
86.2	JK454	prantneri	▶
86.0	JK315-6	gigantea	▲

Tabel 4: Lijst van veldnummers met planten die lijken op *Weingartia sanpedroensis* JK 319, vervaardigd door project SulcoMania door het vergelijken van 20 kenmerken. Ieder kenmerk heeft een waarde van 5%. De namen zijn meestal provisorisch.

Perc.	Veldnr.	Prov. naam
100	JK319	sanpedroensis
89	JK318	sanpedroensis
84	JK320	sanpedroensis
83	HJ1113	juckeri
82	JK152	totorensis
82	HJ1150	juckeri
82	HJ1108	juckeri
81	WR465	oenantha
80	WR189	lepida80
80	L336	purpurea
80	JK507	torotorensis
80	JK503	sp. Torotoro
80	HS212	sp. Torotoro

Perc.	Veldnr.	Prov. naam
80	HS015	mariana
79	OE829	trollii
79	HS164	sp. Copa Wilkhi
79	HS118	sp. Molinero
78	L327	torotorensis
78	JK315	gigantea
78	JK163B	sucrensis
78	JK159	spinosior n.n.
78	JK147	sp. Co Cancholoma
78	JK137	santiaginiensis
78	HS068	jolantae
78	HS014	sp. Mizque

Afb. 22: Sulcorebutia juckeri HJ 1113 **Foto Johan Pot**

Johan Pot
Gagarinstraat 17
1562 TA Krommenie

Allessandro Gentili
Via Amola 10
1-40050 Monte S. Pietro (BO)

STAPELIA RUFA

Louis Van de Meutter

Stapelia rufa Masson werd omstreeks 1793 door Masson ontdekt op een zeer dorre plaats in de omgeving van Plattekloof, aan de westelijke rand van de Little Karoo. In datzelfde jaar kwam ze tot bloei in zijn tuin in Kaapstad.

Volgens Bruyns (2005) komt *S. rufa*, ofschoon sporadisch, voor over een heel groot gebied in de Little Karoo, vanaf de Warmwaterberg tot Ladismith en het zuidoosten van Oudtshoorn. Ook is ze aanwezig tussen Touws River en Laingsburg, op de noordelijke grens van dit gebied. En er zijn hem nog meerdere, erg uiteenlopende locaties bekend, die bovendien zelfs helemaal niet beantwoorden aan de gesteldheid van de Little Karoo. Bruyns vermeldt ook nog dat, ofschoon men op de groeiplaatsen af en toe grote exemplaren aantreft, de planten doorgaans klein zijn wat waarschijnlijk te wijten is aan de harde condities waaronder ze groeien. *S. rufa* gedijt gewoonlijk tussen struiken en rotsen, op stenige, noordelijk georiënteerde hellingen.

Beschrijving

S. rufa vormt compacte groepen van 5 tot 50 cm in doorsnee. De 6-12 cm lange, bij 1-1,5 cm dikke, donzige stammetjes zijn groen en met een ietwat paarse gloed, vierhoekig en duidelijk afgerond in dwarsdoorsnede. Ze lijken bijzonder sterk op die van *S. pillansii* maar zijn wel onmiddellijk te onderscheiden van die van *S. hirsuta*, die vaak op dezelfde plaatsen voorkomt.

S. rufa kan, wat de bloemen betreft, met geen enkele andere stapeliasoort worden verward. Ze halen nauwelijks een doorsnee van 4 cm en verschijnen in clusters nabij de basis van de jongere stammetjes. In cultuur verschijnen ze meestal in de lente en soms ook, maar dan veel minder uitbundig, in de herfst wanneer haast alle andere stapelia's tot bloei komen. De corollaslippen spreiden zich vlak uit en eindigen vanuit een brede basis in een dunne staart. Ze zijn ook voorzien van korte randharen, vooral langs de onderste helft. De corolla is fijn concentrisch gerimpeld, uitgezonderd het verdikte gedeelte van de buis dat effen is. De bloemen zijn gewoonlijk roodbruin van kleur, vandaar de soortnaam (Lat. rufa = vosrood of bruinrood), maar ze kunnen ook roze-achtig of af en toe zelfs geel getint zijn. Ze

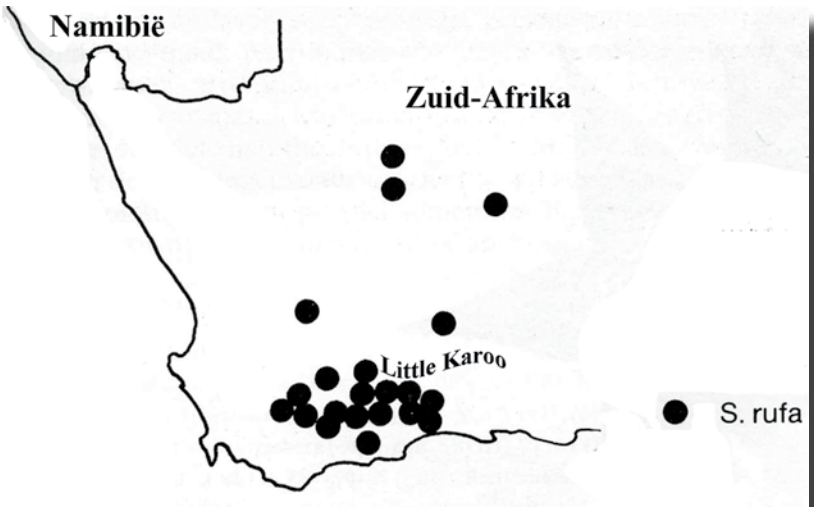

Verspreidingskaart van S. rufa, eigen bewerking (Photoshop) van kaart op p. 109 uit Leach, L. C. 1985, A revision of Stapelia

Afb. 1: Stapelia rufa

Afb. 2: Stapelia rufa

Afb. 3: Stapelia rufa, bij begin van de bloei

Afb. 4: Stapelia rufa

verspreiden een typische, bijzonder onaangename geur.

Vanwege de bloemkenmerken suggereert Bruyns nog een mogelijke verwantschap met *S. kwebensis*, *S. arenosa* en *S. rubiginosa*.

Cultuur

S. rufa is niet vaak aan te treffen in verzamelingen of op beurzen. Ik kon ze pas een tiental jaren geleden voor de eerste keer op de kop tikken bij een bezoek aan het bedrijf van Cok

Afb. 5: Stapelia pillansii

Afb. 6: Stapelia pillansii

Afb. 7: Stapelia arenosa

Afb. 8: Stapelia hirsuta

Grootscholten, waar toen tot mijn grote verrassing enkele exemplaren van deze ongewone soort tussen het aanbod aanwezig waren. Ik potte ze op in een hangpot, in een substraat van potgrond, zand, fijne argexkorrels en een weinig leem. De plant was echter geen lang leven beschoren. Ik kon ze slechts een tweetal jaren behouden daar ze bijzonder gevoelig bleek voor wortel- en stamba-

sisrot. Voortdurende aantastingen leidden tenslotte tot het totale verlies. Ik vermoedde nadien dat een ongeschikt substraat de oorzaak geweest moest zijn van het fiasco.

Een drietal jaren geleden (2011) kreeg ik echter een nieuwe kans. Bij de jaarlijkse bijeenkomst van stapelialiefhebbers, de zgn. 'Asklepiosdag' die telkens de laatste zondag van mei plaatsvindt in de kwekerij van Cok Grootscholten, bezorgde een aanwezige Nederlandse liefhebber me twee gezonde stekken. Ik plantte ze samen uit in een hangpot, maar wel op zuiver bims, waarop ik ondertussen was overgeschakeld voor de cultuur van mijn stapelia-achtigen. Dit bleek een schot in de roos, de beide stekken groeiden zonder problemen uit tot fraaie gezonde struiken. In het voorjaar van 2013 verschenen de eerste bloemen. De bloei was uitbundig en langdurig, van begin tot eind mei ontloken onafgebroken talrijke bloemen.

Afb. 10: Stapelia kwebensis

De plant bevindt zich op een heel zonnige, enkel met vliesdoek licht afgeschermde plaats in de nok van de kas. Tijdens de zomermaanden is de groene kleur van de stammetjes door het intense licht opvallend lichtpaars overwaasd waardoor de plant er dan zelfs zonder bloemen niet onaardig uitziet. Net als bij mijn andere stapelia's wordt gedurende de groeiperiode gemiddeld om de 10 dagen water, voorzien van de nodige dosis meststoffen, toegediend.

Literatuur

Berger, A. (1910). Stapelieen und Kleinien. Verlagsbuchhandlung Eugen Ulmer, Stuttgart.

Bruyns, P. V. (2005). Stapeliads of Southern Africa and Madagascar, Vol. II. Tien Wah Press, Singapore.

Court, D. (1981). Succulent flora of Southern Africa. A.A. Balkema, Rotterdam.

De Kock, D. & Meve, U. (2007). A checklist of Brachystelma, Ceropegia and the genera of the Stapeliads. International Asclepiad Society, Press Group, Slovakia.

Leach, L. C. (1985). A Revision of Stapelia L. (Asclepiadaceae). Excelsa Taxonomic series, **3**: 68-71.

White, A. & Sloane, B. L. (1937). The Stapelieae, ed. 2, Vol. II, Abbey San Encino Press, Pasadena.

Foto's van de schrijver

Nachtegalenlaan 16
B 2820 Bonheiden
België

MIJN ORANJERIE (2)

Annemieke van Ling

Op een regenachtige zomerdag zonder sprankje zon stijgt de temperatuur in de kas toch nog van 18 naar 21 ^{0}C. Super! Die paar graden meer zijn een stuk aangenamer. Dat willen mijn plantjes natuurlijk graag.

Een enkele mammillaria bloeit nog. Het zijn vooral de andere cactussen die voor volop kleur zorgen. Astrophytums, echinopsissen, gymnocalyciums, lophophora's en thelocactussen weten nog van geen ophouden. Dat betekent ook dat ik nog regelmatig mijn fototoestel hanteer.

Een probleem in mijn mooie oranjerie is dat ik geen ramen heb die automatisch opengaan. In de beginjaren heb ik wel één automatische raamopener gehad, die het raam echter slechts enkele centimeters omhoog (open) kon drukken als de temperatuur in de kas opliep. De zes houten ramen van mijn kas met enkelglas zijn te zwaar, en bovendien te klein om er een geschikte raamopener op te monteren.

In de zomer heb ik die ramen vaak dag en nacht openstaan. Als dat niet zo is, moet ik er altijd op bedacht zijn de ramen te openen. Slechts één keer in al die jaren ben ik dat vergeten. Dat realiseerde ik me tot mijn schrik toen de middag al vorderde en er een aangenaam zonnetje was met een buitentemperatuur van 25 ^{0}C. In de kas was het toen inmiddels 50 ^{0}C! Doordat de ventilator aan stond, viel de schade mee. Eén astrophytum heeft me nog jaren aan mijn fout herinnerd: de top van de plant had zoveel geleden van de hitte dat hier een nieuwe bol op groeide.

Mocht een lezer van Succulenta een oplossing weten voor de ventilatie in mijn kas, dan hoor ik dat graag.

De zes te openen ramen in mijn oranjerie blijken voor sommige cactussen niet voldoende ventilatie te geven, weet ik inmiddels. Rebutia's bijvoorbeeld wilden het bij mij niet erg goed doen. Wanneer ik lees dat deze uit gebieden komen waar steeds wind is, begrijp ik waarom.

In de loop van de jaren heb ik geleerd dat niet alle cactussen oud kunnen worden. Sommige beginnen er armetierig uit te zien en worden ook gevoelig voor wolluis. Het gaat me natuurlijk wel aan het hart, maar dan belandt de plant in de groene afvalcontainer. Het is extra slikken als het om een melocactus gaat die ik 31 jaar geleden heb gezaaid. Omdat melocactussen zich heel moeilijk laten verpotten, besef ik dan wel dat ik trots mag zijn dat hij die leeftijd bij mij heeft gehaald.

Synoniemen

In het vorige nummer vertelde ik al dat je heel gemakkelijk een zelfde soort cactus kunt hebben onder een andere naam. Internet is natuurlijk ideaal om namen van nieuwe planten te controleren. Wanneer ik bijvoorbeeld een haworthia koop met de onmogelijke soortnaam *habdomadis* var. *inconfluensis* ontdek ik al gauw dat de plant *H. mucronata* var. *habdomadis* heet, met synoniemen *H. habdomadis* of *H. inconfluensis* var. *habdomadis*. Hoe verzinnen ze het!

Al die verschillende namen zijn erg verwarrend. Als je op een cactusbeurs met een lijst van de namen van je eigen planten in de hand naar andere soorten zoekt, kom je vaak bedrogen uit. Even googelen en je ontdekt dat jouw nieuw verworven plant dezelfde is als die je al hebt. De naam op het etiket van de nieuwe plant blijkt dan een van de

synoniemen te zijn. Wat dat betreft zou ik me goed kunnen voorstellen dat mensen op een cactusbeurs druk gebruik maken van hun smartphone. Zo kunnen ze nagaan of het wel zinvol is om een bepaalde plant aan te schaffen.

In 1991 kocht ik op de cactusbeurs in Groenlo zowel een *Gymnocalycium baldianum* als een *G. venturianum*. Ik vond de bloemen wel erg veel op elkaar lijken. Een jaar later las ik in een cactusboek dat beide namen synoniemen van elkaar zijn. In mijn kas heb ik nu drie van deze cactussen met een respectabele leeftijd van minstens 25 jaar. Het leuke van de rode bloemen is dat ze naarmate ze ouder worden, steeds meer roze worden.

Een van mijn echinocereussen schafte ik ruim twintig jaar geleden aan onder de naam *Echinocereus aquirriii*. In mijn multomap noteerde ik dat hij op een *E. amoenus* leek en dat het boek The Genus Echinocereus van Nigel P. Taylor de soortnaam '*aquirrii*' niet kende. Google afbeeldingen weten daar echter wel raad mee. Na het intikken van de naam zag ik gelijk foto's van *E. amoenus* en vond ik al gauw als synoniem *Echinocereus aguirrei*. Dus toch een *E. amoenus*! (Opm. redactie: *aquirriii* is fout gespeld, het moet zijn *aguirre*. Deze naam is echter niet meer geldig. De huidige geldige naam is *Echinocereus pulchellus* ssp. *pulchellus*. Datzelfde geldt ook voor *E. amoenus*. Het boek van Nigel Taylor uit 1985 is achterhaald door de monografie ECHINOCEREUS van Blum et al., uitgegeven in 1998. In The New Cactus Lexicon van Hunt et al., uitgegeven in 2006, komen de namen "aguirre" en "amoenus" niet voor.

Afb. 1: Het leuke van de rode bloemen van G. baldianum is dat ze steeds meer roze worden naarmate ze ouder worden.

Afb.2: Links en midden de bloemen van mijn beide 'regenboogcactussen'. Rechts de bloem van de lichter bedoornde Echinocereus rigidissimus

Helaas loopt internet regelmatig ver achter op de erkende naamgeving. Beide namen komen echter nog wel vaak op etiketten voor).

In 1990 kocht ik twee zogenoemde regenboogcactussen, de eerste onder de naam *Echinocereus rigidissimus* var. *rubispinus* op een cactusmarkt in Dordrecht, en twee maanden later *Echinocereus pectinatus* var. *rubispinus* op de cactusbeurs in Nijmegen. Nog weer een maand later betaalde ik op de cactusbeurs in Zutphen enkele guldens voor de 'gewone' *E. rigidissimus*. (Opm. redactie: De thans geldige naam is *Echinocereus rigidissimus* ssp. *rubispinus*.)

Ik vond mijn beide rubispinuscactussen wel erg op elkaar lijken. Dat de namen synoniemen zijn, las ik een paar jaar later in een Vlaams cactustijdschrift. Ik heb er trouwens nooit spijt van gehad dat ik ongemerkt dezelfde soorten had aangeschaft. De bloemen verschillen iets van elkaar: bij de ene plant is het roze wat zachter van kleur en zijn de stempellobben niet donkerbruin maar lichtoranjebruin. Toen in 2011 beide planten gelijktijdig bloeiden samen met hun licht bedoornde broer, kon ik een foto maken waarop de verschillen duidelijk te zien zijn.

Cactofielen hoeven trouwens niet te mediteren. Dankzij hun planten kunnen ze genoeg zenmomenten inlassen. Hoeveel ontspanning dat zien van jouw planten je kan geven, hoor ik trouwens op een cactusbeurs. Een van de standhouders laat zijn mooie zelfgemaakte fotoboek van zijn cactussen zien. Het hieraan werken had hem door een burn-out

heen geholpen.

Digitale fotografie

De digitale fotografie is ideaal. Een autofocustoestel met een goede macro-instelling volstaat meestal. Voor mij geen gehannes meer met een statief en een camera waarop je het juiste diafragma en de goede sluitertijd moet kiezen. Bij het maken van de opnames moet je natuurlijk wel een redelijk vaste hand hebben. Handig is ook om een heel klein bloempje op wat grotere afstand met iets van de omgeving eromheen te fotograferen. Dan heb je al gauw een scherpe foto en kun je het bloempje met behulp van een gratis fotobewerkingsprogramma als Picasa gemakkelijk uitsnijden.

Dankzij de digitale fotografie kun je gemakkelijk veel verschillende opnames maken van één bloem. Er is altijd één beste die je kunt kiezen. Ik merk zelf ook wel dat ik steeds beter kan selecteren. Bewaarde ik acht jaar geleden nog veel van de opnames, nu heb ik er geen enkele moeite meer mee de iets mindere opnames te verwijderen. Opgeruimd staat netjes. ☺

Mijn creativiteit gaat trouwens zo ver dat ik me zelfs ertoe heb laten verleiden om tijdens rustige wintermaanden twee Powerpoint-bestanden te maken met mijn mooiste cactusfoto's en spreuken. De hulp van mijn man was daarbij wel onmisbaar. Wie belangstelling heeft voor de bestanden: mail maar even.

De mooiste bloem

Zowel mooie bolvormige plantenlichamen als bloemen en knoppen van cactussen kunnen mij bekoren. De mooiste bloem heeft naar mijn idee *Thelocactus heterochromus*. Helemaal lyrisch word ik van zijn glanzende lila kleur en zachtrode hart. In 1990 liet ik mijn nu ruim dertig jaar oude plant vereeuwigen door schilderes Carla Wolters. Ik kocht van haar hand een mooie aquarel van een discocactus en liet een soortgelijke aquarel maken van mijn thelocactus door haar een foto ervan op te sturen. Carla maakte een portret van mijn cactus zoals die in de loop der jaren zou worden. Nou dat stadium heeft hij nu inderdaad bereikt met zijn acht grote dikke ribben.

Niet alleen de bloemen van *T. heterochromus* zijn dus mooi, maar ook het robuuste lichaam. Zo kan het gebeuren dat ik foto's maak van het mooie kleuren- en lijnenspel van knop, doorns en ribben. Een klein blijvende *Gymnocalycium friedrichii*, die ik in 1989 zaaide, vereeuwig ik diezelfde dag. Want de nog piepkleine

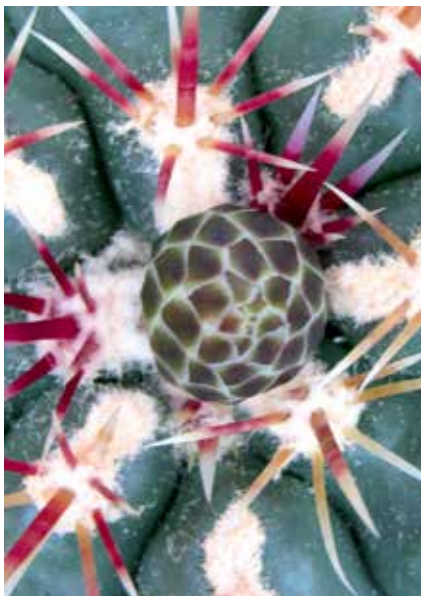

Afb. 3: Thelocactus heterochromus 2008 juli
Afb. 4: Thelocactus heterochromus aquarel 1990 van Carla Wolters
Afb. 5: Het kleurige lijnenspel van Thelocactus heterochromus.

Afb. 6: Gymnocalycium denudatum cv. Jan Suba

Afb. 7: Gymnocalycium quehlianum

knopjes doen denken aan fraaie mandala's, magische cirkelvormige tekeningen.

Een mooie egale achtergrond is vaak onontbeerlijk om een plant goed tot zijn recht te laten komen. Ik weet dat veel fotografen hierbij de voorkeur hebben voor pikzwart. Persoonlijk vind ik het contrast dan meestal te groot. Ik zelf vind het leuk om fotokarton met een mooie kleur te gebruiken. Hoe de kleur van cactusbloem en fotokarton overkomt, is volledig afhankelijk van de lichtval. Heb ik in de serre het licht achter me, dan wordt de achtergrond van bijvoorbeeld dieppaars lichtlila. Maar fotografeer ik in de kas, met het licht aan de zijkant, dan verschiet de kleur van het fotokarton niet of minder. Toch kan de bloem in het eerste geval er mooier van kleur en scherper op staan. Zo blijkt de mooie paarsroze bloem van *Gymnocalycium denudatum* cv. Jan Suba prima uit te komen bij het lichtlila van de achtergrond.

Ook de knoppen van cactussen zijn vaak zeer fraai. Die van gymnocalyciums zijn zelfs ware kunstwerkjes. Met het fototoestel op macrostand is dat goed te zien. Ik heb zo'n foto op het bureaublad van mijn computer staan. Een van mijn foto's heeft zelfs ooit als zomerfoto in het AD gestaan.

Annemieke.van.Ling@wxs.nl

Samenvatting van het artikel "Nuclear genome sizes of 343 accessions of wild collected Haworthia and Astroloba (Asphodelaceae, Alooideae), compared with the genome sizes of Chortolirion, Gasteria and 83 Aloe species", B. J. M. Zonneveld (2014), Plant Systematics and Evolution 300 (6)

Wolter ten Hoeve

Ben Zonneveld heeft de grootte van het genoom (hoeveelheid DNA in de kern) bepaald van 343 in het wild verzamelde planten van de geslachten *Haworthia* en *Astroloba*. Uit al eerder gepubliceerde data is gebleken dat de genoomgrootte een goede indicatie geeft voor verwantschappen tussen soorten en het onderhavige artikel borduurt daarop voort. De genoomgroottes zijn bepaald met behulp van flow cytometrie waarbij de verkregen waarden in het picogramgebied liggen (10^{-12} gram, het biljoenste deel van een gram). In totaal zijn er 2368 metingen verricht om betrouwbare resultaten te verkrijgen. De grootte van het genoom is door Zonneveld vergeleken met de eerder door hem verkregen waardes van alle soorten van de geslachten *Gasteria*, *Chortolirion* en 83 aloësoorten.

De gemeten waardes versterken de veronderstelling dat *Haworthia* sensu lato opgesplitst dient te worden in de geslachten *Haworthia*, *Haworthiopsis* en *Tulista*. Voorts stelt Zonneveld een nieuwe sectie-indeling voor en heeft hij zijn resultaten verwerkt in het kortgeleden gepubliceerde cladogram van Manning, hetgeen tot enkele nieuwe inzichten heeft geleid bij de classificatie van de *Aloideae*.

Op grond van de resultaten uit zijn onderzoek en eerder gepubliceerde gegevens komt Zonneveld tot de volgende conclusies:

1. Het geslacht *Haworthia* bevat 45 soorten. De genoomgrootte is bij *H. nortieri* afwijkend en dat brengt Zonneveld ertoe om de 4 variëteiten van *H. nortieri* als 4 aparte soorten te kwalificeren, welke vervolgens geplaatst zijn in de nieuwe sectie *Nortierae* (deze sectie bevat nu de soorten *H. pehlemanniae*, *H. globosiflora*, *H. nortieri* en *H. agnis*).

2. Het geslacht *Haworthiopsis* (= *Haworthia* subgenus *Subangularis*) dient onderverdeeld te worden in twee secties, elk met 10 soorten. Die twee secties zijn *Coarctatae* en *Venosae*. *Haworthia variabilis* (niet in het cladogram van Manning et al. 2014) en *H. mcmurtryi* worden als goede soorten toegevoegd aan het geslacht *Haworthiopsis* en wel in de sectie *Venosae* en de nieuwe combinaties worden beschreven.

3. Het geslacht *Tulista* (= *Haworthia* subgenus *Robustipedunculares*) bestaat uit slechts 4 soorten.

4. Het geslacht *Astroloba* (inclusief *Poelnitzia*) blijkt, wat grootte van het genoom betreft, sterk verwant aan *Tulista*. Dit geslacht bevat 9 soorten.

In het cladogram der *Alooidae* van Manning resp. Treutlein vormt *Aloidendron* (= *Aloe* sectie *Aloidendron*) het meest basale geslacht. Zonneveld heeft in zijn eerdere artikel over metingen aan 80 aloë's al gesuggereerd *dat Aloe plicatilis* en *Aloe haemanthifolia* nauw verwant zijn. Dit ondanks het feit dat ze door Jacobsen in twee verschillende secties waren geplaatst. Dit is gevolgd door Manning door beide in het geslacht *Kumara* te zetten. De metingen van Zonneveld geven ook aan dat de twee soorten van het geslacht *Kumara* (= *Aloe* sectie *Kumara*), namelijk *K. plicatilis* en *K. haemanthifolia,* veruit de kleinste hoeveelheid DNA per kern hebben. Dit suggereert dat ze basaler zijn, terwijl ze in de genoemde cladogrammen dichtbij *Haworthia* subgenus *Haworthia* staan (dus niet de meest basale tak). Dit zou betekenen dat deze twee soorten in de loop van de evolutie DNA verloren hebben, een zeldzaam fenomeen dat mogelijk geïnitieerd is door de habitat van deze soorten, aldus Zonneveld.

SUCCULENTENNIEUWTJES

Wolter ten Hoeve

Bradleya (32-2014) het jaarboek van de Engelse vereniging, kent weer een scala aan artikelen, waarvan ik een aantal kort bespreek. *Rhipsalis flagelliformis* wordt als nieuwe soort gepresenteerd door Gerardus Olsthoorn en enkele anderen. Deze rhipsalis komt voor in de Braziliaanse staat Rio de Janeiro. De nieuwbeschrijving van *Chlorophytum cremnophilum* is van de hand van Ernst van Jaarsveld. Deze soort is gevonden op kliffen in de omgeving van de Grootrivierpoort (oostelijke kaapprovincie). De afzonderlijke scheuten kunnen wel een meter lang worden. Dezelfde auteur, tezamen met Adam Harrower, beschrijft een nieuwe aloë, en wel *Aloe liliputana*. Zoals de naam al aangeeft, blijft deze soort erg klein. Deze aloë komt voor in de streek Pondoland (oostelijke kaapprovincie). De volgende nieuwbeschrijving betreft *Espostoa cremnophila*. Paul Hoxey heeft deze op kliffen groeiende espostoa gevonden in een zijdal van de Río Marañón, in het departement La Libertad, Peru. Ernst van Jaarsveld is onvermoeibaar, want hij beschrijft een nieuwe gasteria, en wel *Gasteria loedolffiae*. Deze soort groeit in de oostelijke kaapprovincie op kliffen langs de Mzimvubu en de Msikaba rivier. Heidrun Hartmann en Sigrid Liede-Schumann zijn na uitgebreid morfologisch onderzoek tot de conclusie gekomen dat er in het geslacht *Drosanthemum* twee nieuwe ondergeslachten nodig zijn, namelijk subg. *Decidua* en subg. *Quadrata*. Binnen dit laatste ondergeslacht wordt *Drosanthemum tetramerum* als nieuwe soort beschreven. Voor de soorten binnen beide ondergeslachten wordt een identificatiesleutel geleverd. Gideon Smith en Estrela Figueiredo bespreken een aantal oude, geldig gepubliceerde, maar verder onbekende agave-namen. De auteurs stellen voor om middels officiële regelgeving te voorkomen dat deze oude namen alsnog 'op de markt komen'. En weer vult Ernst van Jaarsveld enkele pagina's, ditmaal met *Drimia intricata* var. *visagieae*, een variëteit uit het zuidwesten van Angola die daar op kliffen van de Serra Chella groeit. Rakotoarisoa, Klopper en Smith hebben een overzicht gemaakt van de gevaarstatus van de aloë's van Madagaskar. De auteurs concluderen dat de meeste Malagassische aloë-soorten in hun bestaan bedreigd zijn. Paul Hoxey heeft in Peru een locatie ontdekt van *Tephrocactus verschaffeltii*, een soort die tot nu toe alleen in Bolivia en Argentinië gevonden was. De nieuwe vindplaats ligt op een afstand van 400 km van de dichtstbijzijnde locatie. Taylor en anderen publiceren de nieuwbeschrijving van *Melocactus sergipensis*, een klein blijvende melo welke gevonden is in de noordoostelijke Braziliaanse staat Sergipe. Omdat deze soort op slechts 1 plek gevonden is en omdat deze plek waarschijnlijk voor landbouw gebruikt gaat worden, is deze soort ernstig bedreigd. Dreher, Rodgerson en Young beschrijven *Anacampseros quinarioides* als nieuwe soort. Deze soort komt voor in het Kamiesberggebied van de noordelijke kaapprovincie en verschilt in diverse aspecten van de nauwverwante *A. grisea*. Ernst van Jaarsveld komt opnieuw met een nieuwbeschrijving, namelijk van *Aloe andersonii*, een aloë die op kliffen voorkomt van Mount Anderson in de Mpumalanga provincie. De auteur ziet *A. challisii* als meest verwante soort. Darrel Plowes behandelt in een uitgebreid artikel de taxonomie van de stapelia-achtige geslachten *Piaranthus* en *Huerniopsis*. De verschillende piaranthussen worden in woord en beeld besproken. Joachim Thiede bespreekt *Agave ellemeetiana*. Diverse aspecten komen in zijn artikel

naar voren, zoals geschiedenis en kweekwijze, maar ook de niet al te lang geleden ontdekte natuurlijke locaties van deze soort. Radomir Řepka publiceert een typificatie van *Gymnocalycium valnicekianum* var. *bicolor* omdat deze naam niet correct getypificeerd was. Geschiedenis, alsmede natuurlijke populaties van dit taxon komen aan de orde.

In het Duitse **Mammillaria** (4-2014) vervolgt Uwe Lehmann zijn reis door het zuidwesten van Mexico. Vanaf de kust werd de MEX-190 gevolgd en onderweg vond de auteur diverse populaties van *Mammillaria voburnensis* var. *collinsii* en *M. nejapensis*. Andreas Böcker heeft *M. herrerae* en *M. albiflora* succesvol kunnen kruisen. Het resultaat zou men als een *M. albiflora* met lichtroze bloemen kunnen beschouwen. Erich Schrempf vraagt zich af welke naam hij toe moet kennen aan zijn coryphantha-zaailingen van El Realejo, SLP. Zijn conclusie, na bestudering van oude beschrijvingen, is dat de vlag van *C. exsudans* het beste de lading dekt. Ralf Dehn beschrijft de planten die hij vond op een rotsachtige plek langs de Río Nazas in Durango. Qua mammillaria's leverde deze plek *M. guelzowiana*, *M. stella-de-tacubaya* en *M. gummifera* op. Othmar Appenzeller bespreekt de in verzamelingen amper voorkomende *M. bambusiphila* Rep 748, alsmede haar variëteit *parva*. Karl-Heinz Frackowiak wijdt een artikel aan *M. jozef-bergeri* (veelal gezien als synoniem van *M. collinsii*) en toont enkele foto's van oorspronkelijke planten.

Onze oosterburen beginnen in het eerste nummer van 2015 van hun **Kakteen und andere Sukkulenten** (66-1) met een bezoek aan het Braziliaanse Rio de Janeiro. De voorzitter van de Duitse vereniging heeft daar een natuurlijke locatie van *Rhipsalis mesembryanthemoides* bezocht. Deze sterk bedreigde soort is in Rio aan te treffen op oude bomen in enkele parken. Holger Wittner heeft zich beziggehouden met het uit zaad opkweken van de lilliputter onder de cactussen, *Blossfeldia liliputana*. Hij beschrijft hoe hij erin geslaagd is om deze dwergen groot te brengen. Rudolf Schmied toont en bespreekt een portret van *Stapeliopsis neronis*. Ernst Kluge is op drie achtereenvolgende dagen op een locatie van *Discocactus placentiformis* geweest (Grão Mogol, Brazilië) en heeft kunnen constateren dat de bloemknoppen na één nacht 5 cm gegroeid waren en na een volgende nacht tot verwelkte bloemen vergaan waren. In de Karteikarten worden *Mammillaria cobrensis* en *Thelocactus garciae* voorgesteld. Tot cactus van het jaar 2015 is de moederdagcactus *Mammillaria zeilmanniana* verkozen. Deze zeer bloeiwillige soort wordt door Grätz, Ebeling en Kruse voorgesteld. Thomas Brand en Katja Richert-Pöggeler bespreken het onderwerp 'kanker bij aloë's'. De galmijt *Aceria aloinis*, een minuscuul, met het blote oog niet zichtbaar wezentje, veroorzaakt tumorachtige woekeringen doordat deze parasiet chemische stoffen afscheidt. Het advies van de auteurs is om de aangetaste planten uit de verzameling te verwijderen en de andere planten met een acaricide te behandelen (zwavelpoeder blijkt ook effectief te zijn).

Onze zuiderburen hebben in **CaVeKa** (27-11) weer een aantal planten in de spotlights geplaatst. Myriam Desender-Bruneel vraagt aandacht voor *Siccobaccatus dolichospermaticus* en *S. estevesii*, en Paul Neut voor *Coryphantha radians* en *Gymnocalycium quehlianum*. Als een soort vervolg op deze laatste soort brengt Freddy Lampo de levensbeschrijving van Leopold Quehl.

De Tsjechische cactusvrienden hebben in **Kaktusy** (4-2014) een nieuwe sulcorebutia gepubliceerd, namelijk *S. slabana*. Deze soort komt voor in het oostelijke deel van het verspreidingsgebied van de sulcorebutia's. Op 1 km afstand van *S. slabana* bevindt zich een locatie van *S. crispata* maar de nieuwe soort onderscheidt zich daarvan duidelijk, aldus de auteur Ladislav Horáček. Jaroslav Vich schrijft over de succulenten *Callisia navicularis* en *C. micrantha*.

De afzonderlijke bijdragen van René Samek en Vit Zavadil gaan over het geslacht *Consolea*. *Echinocereus* (*Wilcoxia*) *schmollii* vormt het onderwerp van het artikel van Jan Říha. De overige bijdragen gaan over *Gymnocalycium guanchinense* en de omgeving waarin deze soort groeit (Martin Tvrdík), over *Notocactus scopa* (Stanislav Stuchlík), over de omgeving van Cuatrociénegas in Mexico (Maria & Vlastimil Lukešovi) en over *Rauhocereus riosaniensis* (Jan Říha).

Avonia (32-4) begint met een artikel van Zoya Akulova-Barlow over de verscheidenheid van trichomen (haren en afgeleide structuren op het oppervlak) bij de succulenten. Aan de hand van een flink aantal voorbeelden wordt het thema behandeld. Massimo Afferni beschrijft de nieuwe hybride *Sedum* x *donatae*, een natuurlijke hybride van *S. creticum* en *S. cyprium*, die in het verleden als de zelfstandige soort *S. hierapetrae* gepubliceerd is. Het cultiveren van hoya's wordt kort behandeld door Janine Rejasse, terwijl Lourdes Izquierdo del Rio hetzelfde doet voor haworthia's. Ernst Reibold toont een aantal foto's van succulenten die op Tenerife voorkomen. Judd Kirkel Welwitch bespreekt een tiental gibbaeums die hij tijdens zijn tochten door de Kleine Karoo tegenkwam. Volker Dornig geeft enkele adviezen betreffende het enten van euphorbia's. Jürgen Schrenk besluit zijn Zuid-Afrikaanse impressies met planten die hij in Namaqualand tegenkwam.

In **Euphorbia World** (10-3) laat Chrisptophe Quénel bij wijze van spreken oude tijden herleven, want hij heeft op Madagaskar 5 exemplaren van *Euphorbia biaculeata* gevonden, een soort die bijna 100 jaar geleden beschreven werd en sindsdien nooit teruggevonden is. Detlef Schnabel geeft enkele aanvullingen op zijn artikel over *E. polygona* var. *horrida*. Al Laius toont foto's van in Kenia voorkomende euphorbia's. Een nieuwe euphorbia uit Chili, *E. dilloniana*, wordt beschreven door Jiři Haager en Hana Šediva. De nieuwe euphorbia lijkt veel op *E. thinophila*. Rikus van Veldhuisen behandelt het zaaien in zijn rubriek over het succesvol kweken van euphorbia's. Philippe Fenin vervolgt zijn reisverslag over Madagaskar en toont de euphorbia's die hij onderweg tegenkwam (o.a. *E. primulifolia, E. horombense, E. didiereoides* en *E. duranii*). In de rubriek 'euphorbia's van A tot Z' bespreekt Volker Buddensiek *E. scarlatina* en *E. heterospina*.

Het Amerikaanse **Cactus and Succulent Journal** (86-6) kent enkele nieuwbeschrijvingen. De eerste komt uit de koker van zes auteurs, onder 'aanvoering' van Petr Pavelka. Het betreft *Pachypodium enigmaticum*, een soort welke iets zuidelijk van Mandoto op Madagaskar gevonden is. Deze pachypodium is verwant aan *P. densiflorum* en heeft grote gele bloemen. De andere nieuwbeschrijvingen zijn van Tom McCoy en John Lavranos. Het betreft twee nieuwe aloë's, afkomstig uit Saudi-Arabië. De namen luiden *Aloe aaata* (dat tweede deel komt nogal stotterig over) en *A. callianthа*. De eerste soort komt voor in de omgeving van Abha, en de naam is afgeleid van het Griekse woord voor onbereikbaar. De tweede soort groeit westelijk van Medina, de naam refereert aan het Griekse woord voor prachtige bloem. Dirk van Vliet vraagt zich af of *Notocactus* nou echt niet te onderscheiden is van *Parodia*. Niet verbazingwekkend is dat het antwoord van Van Vliet ontkennend is. De geslachten zijn wel verwant, maar intergenerieke hybriden zijn nog nooit aangetoond. Verder erkent de auteur de door Backeberg geponeerde geslachten *Acanthocephala* en *Eriocephala*. Elton Roberts bespreekt uitgebreid *Acanthocalycium ferrarii*, *A. griseum*, *A. glaucum*, *A. variiflorum* en *A. munitum* en gaat in op de problematiek van het samenvoegen van verschillende soorten tot 1 soort. Hij houdt een pleidooi voor het in stand houden van de oorspronkelijke soortnamen.

Vreebergen 2
9403 ES Assen.

SUMMARY

Rob Bregman

My editorial is about inbreeding, a phenomenon which may play a role in progagating plants if the genetic diversity of the parent plants is poor.

In his ongoing series on the 1931 "Verkade" cactus handbook, Theo Heijnsdijk deals with *Thelocactus macdowellii*. Its nomenclatural history is outlined; the species has been described in several genera (*Echinocactus*, *Echinomastus*, *Neolloydia*, *Thelocactus*) and the epithet has been spelled in different ways (Mac. Dowellii, McDowellii, macdowellii). This plant is very similar to *Thelocactus conothelos* var. *argenteus*.

Another ongoing series is 'in the spotlight', in which Bertus Spee presents four of his favorite plants. This time, *Coryphantha vivipara* ssp. *deserti, Ferocactus pottsii*, *Neoporteria senilis* and *Tephrocactus alexanderi* are briefly described and depicted.

A third series of our current articles is called 'a special place', referring to beautiful cactus habitats in the USA and Mexico. Andre van Zuijlen and his companions report about their visit to the Anza Borrego Desert State Park in California, USA.

The stem succulent *Stapelia rufa* is presented by Louis Van de Meutter. It is an attractive plant from the Little Karoo, South Africa, with very distinctive, rather small brownish-red flowers.

Weingartia sanpedroensis is described as new species by Alessandro Gentili and Johan Pot. This new taxon is described as a weingartia rather than a sulcorebutia because the authors consider both genera congeneric, *Weingartia* having priority. In order to establish and quantify similarities with other species, the second author measured 20 characters of related (*Sulcorebutia*) species, the results of which are presented in tables where the total score of *W. sanpedroensis* is set at 100 %.

Annemieke van Ling reports about all kinds of things that we all have to deal with when cultivating succulent plants. Het favorite plant is *Thelocactus heterochromus*.

The last two contributions are by Wolter ten Hoeve. His first one is a summary of a scientific paper by Ben Zonneveld on genome size in *Astroloba* and *Haworthia*. His second is about the articles published in recent issues of other journals on succulent plants.

Hector Petersenstraat 7
1112 LJ Diemen.
R.Bregman@contact.uva.nl

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers en adreswijzigingen aan:
Inquiries about membership and receipt of issues and address changes to:
D.H. Roozegaarde
Banninkstraat 5
7255 AT Hengelo (Gld)
Tel.: +31(0)575 465270
E-mail: ledenadministratie@succulenta.nl

Rob Bregman	Redactioneel	
	Inteelt	152
Theo Heijnsdijk	Thelocactus macdowellii	
	De fijne egelborstcactus	153
Bertus Spee	Voor het voetlicht	158
Andre van Zuijlen	Een speciaal plekje (12)	160
Johan Pot &	Weingartia sanpedroensis species nova	
Alessandro Gentili	Een nieuwe soort uit de provincie Charcas, Bolivia	170
Louis Van de Meutter	Stapelia rufa	184
Annemieke van Ling	Mijn oranjerie (2)	188
Wolter ten Hoeve	Samenvatting artikel Haworthia	193
Wolter ten Hoeve	Succulentennieuwtjes	194
Rob Bregman	Summary	197

succulenta vereniging
van cactus- en vetplantenliefhebbers
sinds 1919

COLOFON
http://www.succulenta.nl
E-mail:info@succulenta.nl

Auteursrecht:
Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen toestemming van de auteur/illustrator en met een duidelijke bronvermelding

Redactiesecretariaat:
Mevr. R. Maessen
Weezenhof 1232
6535 EZ Nijmegen
E-mail: redactie@succulenta.nl

Hoofdredactie:
C.A.L. Bercht
E-mail: ludwigbercht@hetnet.nl
H.W. Viscaal
E-mail: hwviscaal@gmail.com

Redactie:
R. Bregman
E-mail: R.Bregman@contact.uva.nl
W. ten Hoeve
E-mail: tenho11@hetnet.nl
H. Ruinaard
E-mail: henk.ruinaard@tiscali.nl
B.J.M. Zonneveld
E-mail: Ben.Zonneveld@naturalis.nl

Vormgeving: H. W. Viscaal

Druk: Senefelder Misset
Doetinchem

Bij de voorplaat:

Thelocactus macdowellii in Mexico op circa 1400 meter hoogte

Foto Wim Alsemgeest: